Kovács András Ferenc

Tavaszi szél

Száguldozom szélszekéren,
szélszekéren köd után,
eszterhéj a fuvolám,
száguldozom köd után.

Kóricálok árkon-bokron,
árkon-bokron, tűhegyen,
hol csak táltosló megyen,
kóricálok tűhegyen.

Kóborolok holdtutajon,
holdtutajon magamba,
csillag akad hajamba,
holdtutajon magamba.

Pecnyik Pál

Itt a Húsvét

Örömhír száll, ébredjetek,
Itt a Húsvét, örvendjetek!
Megérhettük a nagy napot,
Isten Fia feltámadott!

Bennünk élhet, ó, mily csoda,
Ő nem hagy el minket soha!
Tavasz váltott fagyos telet,
Élet győzött halál felett!

Szepesi Attila

Rózsabokor ága...

Rózsabokor ága,
ibolya virága,
fakad húsvét hajnalra.

Szirmokon szökellő,
lengedező szellő
lányok haját kibontja.

Kósza cinke száll a
rózsabokor-ágra,
puha fészkén elnyugszik.

Ifjak muzsikálnak,
házról házra járnak,
víg énekük hallatszik.

Mészely József

Húsvéthozó április

Húsvéthozó április:
nevető is, durcás is.
Ha nevet, sárt nem dagaszt,
s vígan zöldül a haraszt.

Néha durcás egy-két nap,
de végül csak észbe kap.
Megsajnálja a barkát,
s a didergő barikát.

Derülni kezd a huncut,
úgy, hogy porzik az az út,
melyen szalad lihegve
húsvét ünnep elébe.

Ölbe kapja, úgy hozza,
s fülig görbül a szája,
mert amikor érkeznek,
már virágok intenek.

Igyártó Zita

Az erdő ajándéka

Valamikor réges-régen, amikor az állatok még tudtak beszélni, az volt a szokás, hogy a húsvéti hímes tojásokat az erdei nyulak festették. Nyáron a vadvirágok lehullatott szirmaiból színes festékeket készítettek, és nyárfakéregből készült dobozokban tárolták tavaszig.

Így dolgoztak egész nyáron Nyúl apóék is. A virágszirmokat gyűjtögették, ősszel pedig a fák színes leveleit. Télen száraz fűszálakból apró pemzliket, ecseteket kötözgettek, és mindezeket a kamra polcaira rakosgatták el.

Tavasz felé nagy volt a sürgés-forgás a baromfiudvarok tájékán is, a tyúkok előkészítették a szép, fehér tojásokat, és várták az erdei vásárlókat.

Lassan elmúlt a tél, és megérkezett a tavasz. A cinegék meg is beszélték egymás között az eseményeket.

– Nyitni kék, nyitni kék! – énekelte az egyik.

– Csicsidő, csicsidő! – jött hamarosan a válasz.

Meghallották ezt a beszélgetést a hóvirágok, és előbújtak a puha mohatakaró alól. Hamarosan a többi tavaszi virág is feléledt téli álmából: a lila kökörcsin, a kékszirmú kővirág, a bólogató fehér ruhás tőzike, a sárga köntösbe bújt kankalin. Az erdei tisztást tarkabarka virágszőnyeget díszítette.

Nyúl apó és családja már alig várták, hogy elkezdhessék a munkát. Húsvét előtt pár héttel Nyúl apó így szólt:

– Elérkezett az idő, gyerekek, holnap munkához látunk. Janka és Panka, ti hozzátok elő a kamrából a festékeket és a pemzliket, a fiúk pedig induljanak a faluba a megrendelt tojásokért.

A nyuszifiúk előszedték a kis kézi szekerüket, és elhúzták a falu felé, a lányok pedig a konyhába szaladtak, de kis idő elteltével éktelen sivalkodással rohantak vissza.

– Üresek a polcok, eltűntek a pemzlik és a festékek! Mivel fogunk dolgozni?

Nyúl apó és Nyúl anyó értetlenül néztek egymásra. Nemrég még minden megvolt, ki követhetett el ilyen gonoszságot? Ha nem kerülnek elő a munkaeszközök, húsvétkor a gyerekek nem találnak majd hímes tojásokat a bokor alatt.

Hamarosan megérkeztek a fiúk is a szép fehér tojásokkal. Nagy volt a csalódásuk, mikor megtudták, mi történt. Elhatározták, hogy ha törik, ha szakad, megkeresik a tolvajt. El is indultak hát az erdőbe, és kérdezgették a szembejövő erdőlakókat, hogy tudnak-e valamit az eltűnt festékekről, de senki nem tudott segíteni.

Szarka asszonyság a fészke körül sürgölődött, őt is megkérdezték.

– Én nem tudok semmit – válaszolta nevetve –, de azért kérdezzétek meg a rókát is.

Elindultak hát a róka házához, s mikor odaértek, bizony elámultak azon, amit láttak. A ház előtt egy tisztáson egy tarkabarka csodalény éppen tojást festett, vagy inkább akart festeni, ami azonban sehogy sem sikerült neki, mert a festék nem ragadt meg a tojásokon, de annál inkább a bundáján. Ilyen tiritarka rókát még nem látott a világ. Szegény róka nem tudta, hogy a tojásokat festés előtt nedves szivaccsal át kell törülgetni.

A rejtély bizony megoldódott: a róka volt a tettes. Meg is bánta őkelme, mert egy hétig mosta bundáját a patakban. Azonban ez a nyulakon nem segített, mert se festék, se pe-

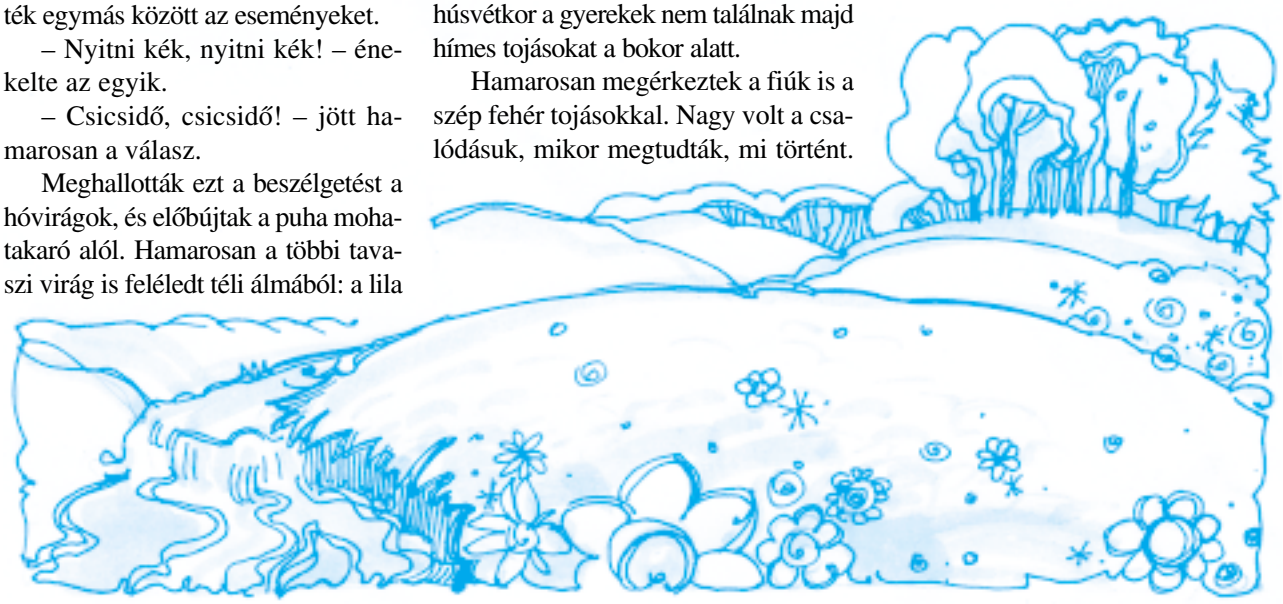

dig egy árva pemzli nem maradt, a kétbalkezes festőművész mindent elpocsékolt és tönkretett.

A társaság szomorú szívvel tért haza. Nem tudták, mitévők legyenek. Ültek a ház eresze alatt, és búsan lógatták a füleiket.

Nyúl anyó elővette a vizeskannát, és vízért indult a közeli forráshoz. Szomorú volt ő is. Leült a forrás csordogáló vize mellé, és kedvetlenül nézte a bokrok között tevékenykedő cinegéket. Egyszer csak különösen kedves, csilingelő hangon szólította meg valaki:

– Miért vagy ilyen szomorú, Nyúl anyó?

Az anyó körülnézett, de nem látott a közelben senkit. A csilingelő hangocska azonban ismét szólította:

– Nyúl anyó, Nyúl anyó, itt vagyok melletted, miért búslakodsz?

Nyúl anyó lenézett a földre, hát közvetlen közelében egy csokornyi hóvirág virult.

– Te szólítottál, hóvirág? – kérdezte Nyúl anyó.

– Én hát! Miért itatod az egereket?

– Jaj, jaj, kedves hóvirág, nagy baj történt nálunk. A róka elcsente a festékkészletünket és az ecseteket is. Nem tudunk tojásokat festeni. Csalódnak majd a gyerekek, hogy húsvét vasárnapján nem találnak hímes tojásokat a kertek bokrai alatt.

– Csak ez a baj? Ezen könnyen tudunk segíteni – mondta a hóvirág. Egyet füttyentett, és a cinegék mind odasorakoztak a közeli fák ágaira.

– Kedves cinegék! – kezdte a hóvirág. – Vigyétek el a hírt az erdő minden vadvirágának, hogy a nyulak nagy bajban vannak. Nincs festékük a tojásfestéshez, ezért mindenki adjon egy kevéskét a saját készletéből.

A cinegék azonnal szétszéledtek, és kisvártatva meg is érkeztek a festékekkel tele kis nyírfacsuprokkal. A hóvirágok fehér és zöld festéket küldtek, a kővirág szép világoskéket, a tőzike fehéret, a kankalin sárgát. Festék már volt elég, csak az ecset hiányzott. Ekkor megszólalt a fűzfabokor, aki eddig csendesen nézte a nagy sürgés-forgást.

– Adok én neked ecsetet, amennyi csak kell. Itt vannak a barkáim, nagyon szépen lehet velük festeni.

A közelben álló szomorúfűz is megszólalt.

– Én is adok vesszeimből, fonjatok belőle kosarat, hogy legyen miben hazavinni a sok festéket és barkát.

El is készült a kosár, és Nyúl anyó boldogan vitte haza az erdő adományát. Otthon nagy lett az öröm. Azonnal munkához is láttak. Még soha ilyen szép hímeseket nem festettek a nyulak. El is készültek időre. Amikor a festéssel végeztek, szomorúfűzvesszőből sok-sok apró kosárkát fontak, ezekbe rakták a tojásokat, és elrejtették vasárnap hajnalban a kertek bokrai alá.

Milyen nagy volt az öröm, mikor kora reggel a kislányok kiszaladtak a kertbe, és a bokrok alatt megtalálták a fűzfakosárkákba rejtett csodaszép hímes tojásokat!

Másnap, húsvét hétfőn a locsolódó legénykék is ámulva nézték a különös fényben játszó remekműveket. Sokáig találgatták, hogy az idén miért ilyen különlegesen szépek a tojások. A titkot azonban csak a nyulak, az énekesmadarak és a vadvirágok tudták. Azt, hogy *igazán szépet csak a szeretet, a megértés és az összetartás tud alkotni,* s hogy mindez az erdő ajándéka.

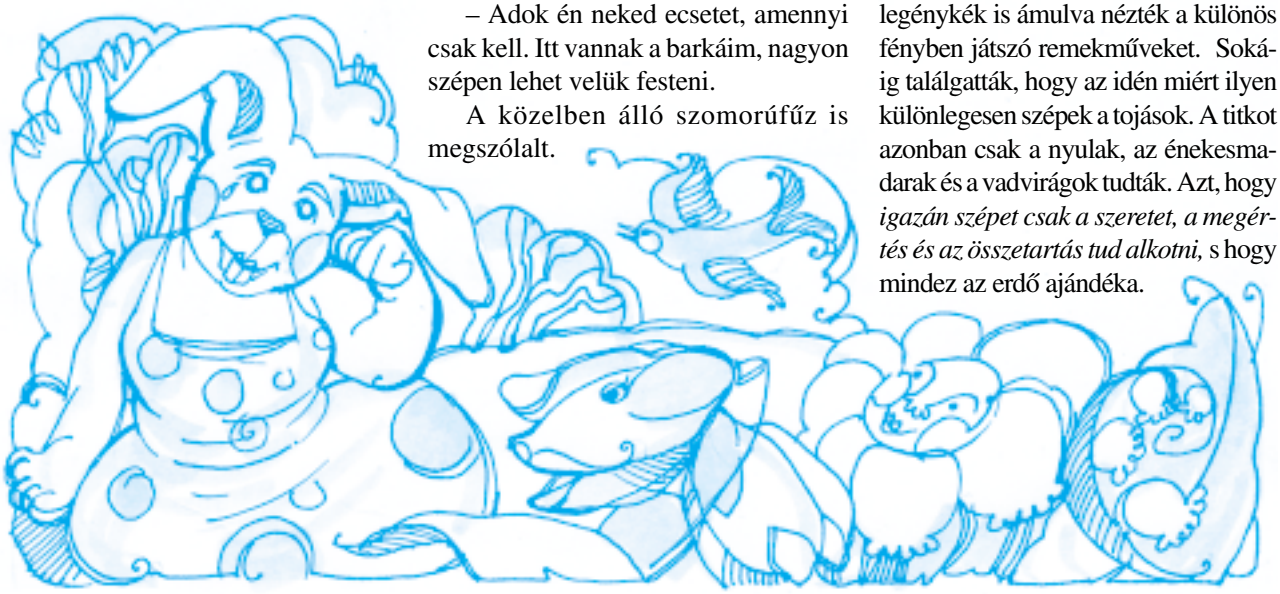

Veres Csilla

Harkálykopogó

Tavasznak illata
leng a levegőben,
harkály kopácsol
diófa erdőben.

Éhesen, ázva
száll föl a fára,
férgeket keresve
koppant nagyot rája.

Dobol a harkály,
dalol az erdő,
fák között libeg
a tavaszi szellő.

Csanádi Imre

Záporos

Szél szisszen
mogorván,
arany villám
kardot ránt.

Tikkadt
táj fölött
ezer ágyú
rádörög.

Zápor,
zápor
földbe paláhol
istenigazából!

Kányádi Sándor

Tavasz

Árad a Küküllő,
elönti a berket:
maguk alá húzzák
lábukat a kertek.

Kicsap a medréből
(nem is tud a gátról),
réten méri mélyét
botjával a pásztor.

Pipéiket féltőn
gágogják a ludak:
a parti füzek most
a középen úsznak.

Bömböl a Küküllő.
Széle-hossza egy lett.
Fut a nyúl előre,
inal dombnak, hegynek.

Hinnéd-e, hogy volna,
ki rámerészkedne?
S fél szárnyával bátran
beleszánt a fecske.

Weinrauch Katalin

Rügyfakadás

Rügy fakad a fán,
kertünkben vidám
tavaszt ébreszt madárének,
jácint, tulipán.

Az ég mélykék tó;
kis felhőhajó
nap elé áll, árnyékot vet
rügyekre, jaj, ó!

Tavaszi szellő,
lágyan legyező,
fázó rügyeket cirógat:
kedves, segítő.

Napocska nevet,
ad fényt, meleget,
messze jár a felhőhajó,
tova evezett.

Ring a rügybölcső,
szirmokat rejtő
barna bársony kabátkádból,
virág, bújj elő!

Tóth Ágnes

Tojás-sors

Tányér alján két főtt tojás
nevetgélve susmorog.
Szól az egyik: – Tudod-e, hogy
főtt fejemben mi forog?
Szeretnék majd Húsvét után
a vitrinbe kerülni,
virágmintás főkötőmben
nippek közé csücsülni.
– Lágy agyadban lágy az ötlet,
hiú álmod meglepett –
szólt a társa, s nevettében
tojáshéja megrepedt.
Ezek után két főtt hősünk
mély álomba szenderült,
s milyen a sors, vitrin helyett
rakott krumpliba került.

Szalai Borbála

Szellő szökken...

Táncos lábú
szellő szökken…
Hipp-hopp – s bent jár
már a kertben…
A kis meggyfát
megcibálja –
szirmait mind
földre rázza…
Hull a szirom,
záporozik –
hópehelyként
esik-esik…

Történetek a görög regevilágból

A gonosz Dirke bűnhődése

Thébai királyának, Nikteusznak messze földre terjedt a híre. Ország-világ úgy ismerte, mint nagy és hatalmas uralkodót, aki szerető és igazságos atyja népének, de kérlelhetetlen ostora ellenségeinek. Legfőbb öröme és büszkesége egyetlen leánya, Antiope volt. A szépséges királykisasszony meg is érdemelte atyja szeretetét. Okos, jó és nemeslekű volt. Mint a mécs világa az éjjeli bogárkákat, úgy vonzotta az ő kiváló lénye maga köré mindazokat, akik ismerték. Az egyik bokáig érő, hullámos haját csodálta, amely olyan fekete volt, mint az ébenfa; másiknak karcsú növése tetszett, s voltak olyan barátnői, akik egymás közt azt mondogatták, hogy olyan termete van, mint az őznek; a harmadik lebegő, ruganyos járását tartotta páratlannak, a negyedik lágy, fülbemászó hangjában gyönyörködött, az ötödik pedig arra esküdött, hogy az övéinél szebb barna szemeket egész Görögországban nem látott. De azért Antiope egy cseppet sem volt elbizakodott. Úgy viselkedett, mintha nem is tudta volna, hogy olyan csodálatosan szép. Szelíd és nyájas volt. Soha senkiről nem beszélt rosszat; ha mások tették ezt, ő igyekezett az illetőt mentegetni. Szeretett jót tenni, de mindig titokban. Jólesett neki, ha mások tetszését megnyerte, de hiú nem volt. Okosságát nem kevésbé csodálták, mint szépségét. Apja nemcsak szerette, hanem büszke is volt rá, s minthogy fia nem volt, úgy gondolta: itt az ideje, hogy leányát férjhez adja, s majd országát és koronáját is reájuk hagyja.

Azonban a Sors könyvében másképp volt megírva. Nikteusz király meghalt, mielőtt leányát férjhez adta volna. A trónt az öreg király öccse, Likosz nyerte el. Antiope pedig messze földön, rokonainál talált menedéket, ahol férjhez is ment. De nyugta itt sem volt soká. Az új királyné, a szép, de gonosz Dirke mindaddig nem hagyott békét férjének, míg a gyenge Likosz meg nem ígérte, hogy Antiopét udvarába hozatja. Egy szép napon sereggel támadt rokonaira, leöldöste őket, Antiopét pedig két kisfiával együtt magával hozta Thébaiba s átadta Dirkének, hogy tegyen velük, amit akar. A gonosz királyné először is a két kisgyermeket szakította el anyjuktól. Ikrek voltak szegénykék; bájos két kis gyermek, egészen hasonlók édesanyjukhoz. Amfionnak kék, Zétosznak piros szalagot kötött a nyakába, hogy a fürdőben össze ne tévessze őket. Mikor édesanyjuk javában aludt, a gonosz Dirkének volt szíve hozzá, hogy a kis ártatlanokat éjszakának idején a Kitharion-hegységbe vitesse, hogy ott éhen vesszenek vagy a vadállatok fölfalják őket.

Antiope keservesen megsiratta gyermekeit, de Dirke még ezzel sem érte be. Kínozta, gyötörte szerencsétlen rokonát, s olyan durva munkákra szorította, amilyenek még rabszolgáknak is súlyosak lettek volna. Antiope tűrt, mert természetében volt a csendes béketűrés. De azért nagyon fájt neki a megaláztatás. Kétszeresen érezte helyzete nyomorúságát, mert itt, e házban, atyja királyi palotájában minden a régi boldog napokra emlékeztette. Mikor azonban több volt a soknál, mikor nagynénje gonoszsága sehogy sem akart véget érni, sőt nap nap után újabb és újabb módot talált ki gyötrésére, egy éjjel odahagyta a házat s nekivágott az ismeretlen világnak egyedül, elhagyatva.

Már most szeretnétek tudni, ugye, kedves olvasóim, mi történt a gyermekekkel, akiket a gonosz Dirke kitétetett? Elmondom. Legyetek nyugodtak, a két kis gyermek nem pusztult el. Kár is lett volna olyan pirospozsgás, egészséges kis gyermekekért. A magány meg a hideg föld úgy látszik, nem tetszett nekik, s azért csakhamar torkuk szakadtából ordítani kezdtek. Előbb egyszerre mind a ketten, később, mikor belefáradtak, fölváltva. Kora hajnalban arra vetődött egy pásztor, az megtalálta őket. Hazavitte, s aztán feleségével együtt elvégezték, hogy a kis porontyokat felnevelik. A szomszédasszony váltig nógatta a pásztornét, hogy az egyiket engedje át neki, de a jószívű asszony annyira megszerette őket, hogy a világért sem akart megválni egyiktől sem. Így hát a két testvér együtt maradt. Erős növésű ifjúvá fejlődött mindkettő, de természetük nem volt egyforma.

Amfion szelíd, csendes fiú volt, Zétosz szilaj, híres verekedő. De egymást és nevelőszüleiket nagyon szerették. Szabad idejükben együtt barangolták be a Kitharion-hegység vadonjait, s többnyire gazdag zsákmánnyal tértek haza.

***

Dirke dúlt-fúlt mérgében, mikor megtudta, hogy Antiope elhagyta a házat. Felkutatta embereivel az egész környéket, de sehol sem akadtak reá. Lassan aztán el is felejtette a dolgot, mert nagyon elfoglalták a Páva-ünnep

előkészületei, melyet a Kithairon-hegységben a pásztorok szoktak megülni, s amelyen a királyné is részt akart venni. Pompás ruhába öltözködve, néhány rabnő kíséretében mindjárt reggel ki is ment az erdőbe. Vagy egy óra hosszat barangoltak keresztül-kasul a lombos fák alatt, mikor egyszer csak a legnagyobb meglepetésére kit pillant meg Dirke? Alig akart hinni a szemének, mikor maga előtt látta Antiopét. A boldogtalan asszony, mikor kínzóját észrevette, el akart surranni, de már késő volt. Dirke rabnőivel utánafutott, s a környéket fellármázva, két odavetődő pásztor segítségével elfogta. Mint megszökött, hűtlen cselédet mutatta be a szájtátó sokaságnak, s így a közhangulat mindjárt ellene fordult. Kezeit megkötözték s várták a királyné parancsát a büntetés dolgában. Egyik huszonnégy korbácsütést, a másik fához kötést indítványozott. Éppen akkor nagy bömböléssel egy megvadult bika törtetett arra. Lábaival úgy szórta a földet, hogy egész porfelhő burkolta be.

– Kössük ennek a bikának a szarvához! – kiáltott az egyik pásztor olyan hangon, mint akinek valamilyen kitűnő gondolata támadt.

Dirkének tetszett az ötlet. Szemei csak úgy fénylettek.

– Az bizony jó lesz – mondotta –, így majd lakolni fog gonoszságáért.

A tömeg nem szólt ellene. Legalább lesz egy kis néznivaló. Úgyis ünnep van.

A két pásztor Antiopét egy fához kötötte, míg ők a bika után néztek. Hamarosan elfogták s a szarvainál fogva vezették elő a dühöngő állatot. Mások köteleket hoztak, s a pásztorfiúk hozzáfogtak szörnyű munkájukhoz.

Antiope, aki eddig nyugodtan viselkedett, mintha maga sem hitt volna a szörnyű szándék végrehajtásában, most fuldokló zokogásban tört ki.

– Ó, mennybéli, mindentudó Zeusz, hol vagy, hogy ilyet is engedsz megtenni?

Majd a pásztorfiúkhoz fordult:

– Szülőanyátok életére kérlek benneteket, ne legyetek eszközei ennek az égbekiáltó kegyetlenségnek! Gondoljatok szülőanyátokra, én ártatlan vagyok!

– Nekünk csak nevelőanyánk van – szólt az egyik pásztor nyersen.

– Hát édesanyátok?

– Azt nem ismertük – veté oda közönyösen a másik.

Antiope egy gondolattól megkapatva, szemét egyik pásztorról a másikra vetette. Előbb a szemükbe nézett s szinte belemélyeszté tekintetét arcvonásaikba, majd az egyiknek a hátát vette vizsgálat alá.

– Ó, istenek – mondta –, lehetséges-e? Amfionomnak, kit tizenhat évvel ezelőtt ragadtak el tőlem, éppen ilyen lencseforma jegye volt a jobb vállán; Zétoszomnak pedig sebforradás a bal térde alatt.

– Ehol ni! – mutatta a másik. Jól kivehető sebforradás a bal lábon, három ujjnyira a térd alatt.

Előhívták a pásztornét, a nevelőanyát. Rövid magyarázat után kiderült, hogy a két pásztorfiú Antiope gyermeke. Az édesanya csókjaival árasztotta el fiait, kik pár perccel előbb még élete ellen akartak törni. A tömeg örült a fölfedezésnek, s haragja annál nagyobb erővel tört a gonosz Dirke ellen, aki szörnyű halállal készült elveszteni egy ártatlan lelket. A pásztorok megragadták, s őt kötözték a vad bika szarvára, olyan hévvel-zajjal, hogy kutyájuk is beleugatott.

Így bűnhődött szörnyű halállal az a nő, akit szerencséje királyi trónra emelt, gonosz szíve ellenben vesztébe sodort.

A két testvér aztán Thébaiba ment, s ott magukhoz ragadták az uralmat. Újra felépítették Thébai falait. A monda szerint Amfion csodaszép lantjátékára a kövek maguk illeszkedtek egymáshoz.

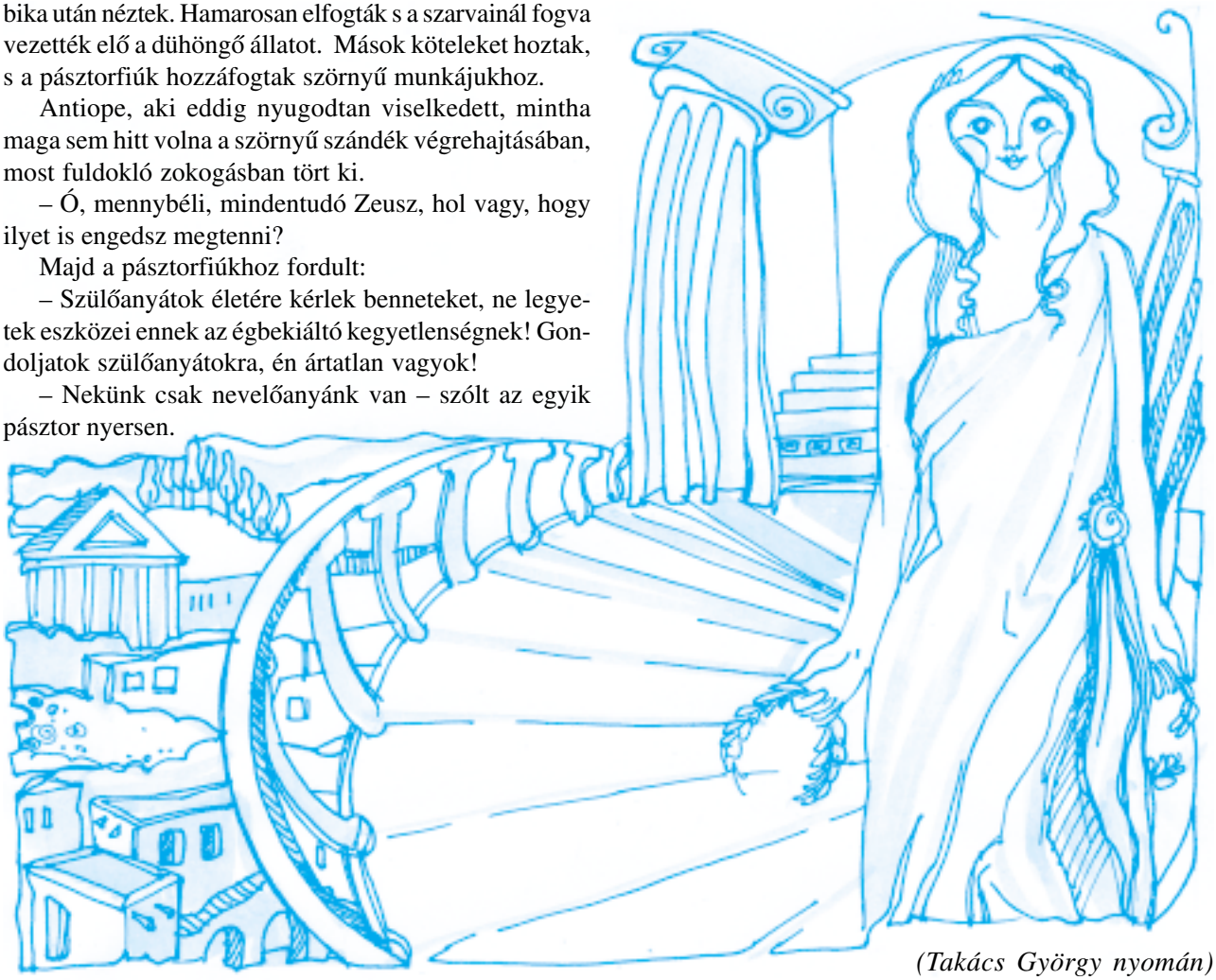

(Takács György nyomán)

Lackfi János

Macska több példányban

Macska itt és macska ott,
mondd, macsek, te kis mocsok,
hány példányban létezel?
Van belőled kétezer?

Macska itt és macska ott,
előbb még tetőn futott,
most meg, mint egy sokezer
éves szobor, itt hever.

Rigót kerget, lomb zörög,
prüszköl virágok között,
ki-be ugrál ablakon,
fürge, mint egy kan majom.

Alszik lépcsőn lefele,
legalul lóg a feje;
egy fokkal feljebb a has,
legfelül a feneke.

Szvingel meredek tetőn,
szétcsap madáretetőn,
egyensúlyoz hanyagon
csibecsontnyi gallyakon.

Alszik bárhol bármiképp:
lavórban vagy fűben épp,
ágról lóg, mint rongybaba,
ágya illatos kuka.

Villanypóznán felfelé
gyorsabban fut, mint a fény,
szedren, szögesdrótokon
kényes lábbal átoson.

Öszevissza keveri
alvás közben tagjait,
lába ott és farka itt,
s mindez összetartozik.

Ennivalót kunyerál,
mégis finnyás, ugyebár,
dorombol vagy énekel:
egy és mégis több ezer.

Zorkóczy-Kovács Katalin

Penészgomba

Ha megkérdezik, hogy volt-e már háziállatom,
elgondolkodok.
Egyszer együtt laktam néhány hónapig
egy csordányi penészgombával.
Ott tanyáztak az ablakom fölötti mélyedésben.
Egész jól megvoltunk egymással.
Ideális háziállatok.
Nem kellett sokat törődni velük:
etetni, levinni sétálni, szobatisztaságra nevelni…
Nagyon nyugis lények,
békésen legelésznek a sarokban,
és hűségesen figyelik, hogy pötyögök a számítógépen.
Szégyen, hogy így háttérbe szorítják őket,
csak azért, mert nem tartoznak a „divatos” háziállatok közé.

Zorkóczy-Kovács Katalin

Az 5 centis elefánt

Minden vágyam, hogy büszke tulajdonosa
legyek egy 5 centis elefántnak.
Nem kell nagyobb, az S-méret is tökéletesen megfelelő.
Nagyon praktikus, így akár a zsebben is elfér.
Nem is fogyaszt sokat:
egy csomag mogyorót egy évig is elmajszol.
Azért egy ilyen bonsai elefánt nagy felelősség is.
Vigyázni kell, nehogy lelegelje a szomszéd
folyosón kint hagyott fikuszát,
ne hagyjuk, hogy a vécékagylóban lubickoljon,
hisz egy óvatlan pillanatban lehúzhatjuk a lefolyón,
és óvatosan kell lépkedni, mert könnyen
papírvékonnyá préselhetjük,
így már csak egy matrica lesz, és onnantól
csak albumba ragasztva gyönyörködhetünk benne.

Lackfi János

Kutya egy példányban

Kutya itt és kutya ott,
előbb erre kajtatott,
rágta szőnyeg rojtjait,
most egy függönyt leszakít.

Hever, hangosan liheg,
fél fülére sem süket,
látszik, néha hegyezi,
hogy mutassa: van neki!

Néha valamit ugat,
tán egy távoli utat,
hol egy velős csont miatt
két pajtása hajba kap.

Aztán csörtet, szimatol,
egeret sejt valahol,
vagy rigónak megy neki,
csaholva elkergeti.

Ha vándor vagy, rád kiált,
hogy leszedi a gatyád,
de ha lennél betörő,
rögtön megölelget ő.

Felugrál rád nyájasan,
összekencéz nyálasan,
sárba mártja csülkeit:
ruhád lepecsételik.

Rág egy régi papucsot,
érzi ősi lábszagod,
kalauzként mit lyukaszt,
többé meg nem varrod azt.

Száz kincset a földbe ás,
meg ne lelje senki más,
csontok, ágak, műanyag,
rojtozott sok műdarab.

Kutya itt és kutya ott,
mondja: én az Egy vagyok,
elkapatsz?, leszek hamis,
ellustulok, ha te is.

Kutyánk többnyire tükör,
aki benne hatökör,
az bizony amúgy is az
– vesszek meg, ha nem igaz!

Kiss Ottó

Ha valaki csuklik

Ha valaki csuklik,
az azt jelenti,
hogy emlegetik.
Ezt egy néni mondta
a buszmegállóban.

Anya meg azt mondta,
hogy biztosan
apa emleget minket,
azért csuklottam.

És amikor mindnyájan,
a néni,
anya
meg én is
emlegetni kezdtük
az autóbuszt,
azonnal meg is érkezett.

Egy nagy, kék, csuklós.

Zorkóczy-Kovács Katalin

Apróhirdetés

Megszabadulnék alig használt zsiráfomtól.
Nem fogyaszt sokat:
8-10 liter víz és néhány szobanövény per nap.
Bár újabban rászokott a műanyagpálmákra.
Mérete miatt csak galériás lakásokba ajánlom.
Szobadíszként is szép.
Ábrázata ugyan nem vonzó,
lámpaernyővel a fején azonban kifejezetten mutatós.
Ha valaki praktikus célra akarja,
hát fogasként is jól funkcionál.

Hanyagság

– Szia, Tücsök! Hát te meg hová mész azzal a nagy táskával?

– Anyukám elküldött, hogy szedjek neki néhány rózsaszirmot.

– Erre nincsenek is rózsák.

– Igen, tudom, de gondoltam, a rózsaszirom ráér, este is le tudom szedni. Csak hegedülök egyet és megyek.

– Tóni, a méhecske egyszer így járta meg. Elmeséljem?

Tóni, a méhkaptár legfiatalabb lakója semmivel sem volt jobb vagy rosszabb társainál. Nem volt őrá soha panasz, hacsak az nem, hogy időnként hajlamos volt mindenről elfeledkezni. Amikor megérezte a lágy szellő simogatását, azonnal fel kellett szállnia, különben nem bírt szárnyacskáival.

Egy nap az egyik legnagyobb méltóság, a főméh toppant elé.

– Tóni, tudom hogy megbízható gyerek vagy, ezért nagyon fontos dolgot bízok rád. Fogd ezt a levelet és vidd el a Pittypangos-rét királynőjének. De csak neki adhatod oda, senki másnak. Megértetted?

Tóni nagyokat bólintott, azzal kapta magát és elindult a Pitypangos-rét irányába. Útközben arra gondolt, átadja a levelet, és elmegy vitorlázni a lágy nyári szélben. Egy bukfenc jobbra, egy balra, egy jobbra…

– Hahó, Tóni! Hová sietsz annyira? – hallotta az egyik lapu alól. A kis méh bekukkantott a lapulevél alá.

– Szia, Szöcske! Egy nagyon fontos levelet kell postáznom a szomszédos rét királynőjének, na szia…

– Jó neked, én meg itt unatkozom. Órák óta csak fekszem, meg fekszem.

Tóni sajnálkozva csóválta fejét, majd elmosolyodott.

– Hát jó, nem bánom. Odaadom ezt a levelet, de ígérd meg, hogy egyenesen a királynőnek adod oda.

Szöcske meg sem várta a mondat végét, felkapta a levelet és hipp-hopp eltűnt Tóni szeme elől.

A kis méh egy nagy sóhajtással felröppent, meglovagolta az épp soros szélhullámot, és vígan bukfencezett tovább a levegőben.

Estefelé fáradtan, de élményekkel teli állt be a vacsorasorba. Amikor mindenki befejezte a vacsorát, a főméh szólásra emelkedett.

– Egy nagyon-nagyon furcsa levelet kapott ma felséges úrnőnk – kezdte lassan, majd előhúzott egy tekercset. – Ez egy meghívó, amelyben a feladó tudatja, hogy szívesen látja a születésnapi ünnep-

ségén. Ebben nincs is semmi meglepő, mindössze annyi, hogy a levél feladója maga a felséges királynő. Megmondaná nekünk a mélyen tisztelt postás, hogy hozzon-e a királynő ajándékot is, vagy elég, ha csak felköszönti magát?

Tóninak szörnyű sejtése támadt. A levél nagyon hasonlított arra a tekercsre, amit délután Szöcskének adott. Mire ezt végiggondolta volna, a főméh egyenesen ránézett.

– Tóni, lennél szíves megmagyarázni, hogy került vissza a levél mihozzánk?

Tóni kikerekedett szemekkel nézett a főméhre. De hiszen ő azt mondta Szöcskének, hogy a szomszéd királynőnek… Szöcskével a Pitypangos-rét szélén találkozott… már minden világos. Szöcske azt hitte, hazafelé tart. Hirtelen megfordult vele a világ.

ÚTRAVALÓ

– Megérdemelnéd, hogy nagyon megbüntesselek – mondta szigorúan a főméh –, de ezzel nem jutnánk előrébb. Kapd magad, vidd el ezt a levelet, és ezúttal ne állj szóba senkivel.

– Ez a mese nem rólam szólt, én nem egy fontos levelet viszek.

– Valóban nem. De az eszedbe jutott, hogy miért éppen most küldött édesanyád rózsaszirmokért? Lehet, hogy sürgősen szüksége van rá, hegedülni pedig ráérsz aztán is, hogy hazavitted. Valamikor semmi baj nincs belőle, ha nem teljesítünk egy-egy kérést, máskor meg egy ártatlannak tűnő dolog is nagy veszélyt okozhat. Az át nem adott meghívó sértődéshez, sőt akár haraghoz, háborúhoz is vezethetett volna. Van azonban egy dolog, amit mindenképpen lelkiismeretesen kell elvégezni: az, amit Isten bíz ránk. Azt mondja a Biblia, hogy „Átkozott, aki az Úr dolgát hanyagul végzi.” Jól tanuld meg ezt az aranymondást.

– Jó, majd igyekszem: „Átkozott, aki az Úr dolgát hanyagul végzi.”

Olasz Tímea

Bibliai ábécé

Immánuel. „Íme, a szűz fogan méhében, fiút szül, akit Immánuelnek neveznek, ami azt jelenti: Velünk az Isten.” Ézsaiásnak ez a Jézus születésére vonatkozó próféciája Márián keresztül teljesedett be. Ő hozta világra Jézust, akiben Isten testet öltve jelent meg az emberek között, s Szentlelke által azóta is „velünk van a világ végezetéig”.

Írások. A Bibliában az ószövetségi szent iratokat, az Ószövetség könyveit jelentik. Idővel a keresztények is úgy kezdtek hivatkozni az evangéliumokra és az apostoli levelekre, mint „Írások”-ra. Már Pál is összekapcsolta az evangéliumot az „Írás”-sal, mondván, hogy mindaz, amit ő evangéliumként hirdetett Jézusról, hogy ti. meghalt a mi bűneinkért, eltemették, de harmadnapra feltámadott, „az Írások szerint” történt, azaz az evangéliumban teljesedtek be az ószövetségi próféciák.

Írástudók. A keleti országokban, így Izraelben is fontos személynek tartották, aki írni és olvasni tudott. Királyok és fejedelmek alkalmaztak udvarukban írástudókat, előbb csak rendeleteik feljegyzésére, később már tanácsadókul és kancellárokul is. Ilyen kancellár volt Sáfán Jeruzsálemben Jósiás király uralkodása idején. Az írástudó tehát lassanként törvénytudót, az Úr törvényeiben jártas embert jelentett, akinek feladata lett a törvény tanítása és magyarázata is. Ilyen írástudó volt Ezsdrás, aki egész írástudó gárdát nevelt a lévitákból. Jézus korában az írástudók már a törvény szakértőinek számítottak, de miközben ragaszkodtak a törvény betűjéhez, meghamisították a szellemét. Ezért fordult szembe velük Jézus (és ők is Jézussal), s ezért ámult el a sokaság Jézus tanításán, „mert úgy tanította őket, mint akinek hatalma van, és nem úgy, mint az írástudók”.

Isai. Betlehemi gazdálkodó volt. Nyolc fia közül a Szentírás hetet nevez meg név szerint, de a leghíresebb a legfiatalabbik lett, Dávid, akit Sámuel az Úr parancsára még egészen fiatalon királlyá kent fel. Saul halála után el is foglalhatta a trónt és dinasztiát alapított. Ebből a királyi családból származott Jézus Krisztus, Ézsaiásnak Pál apostol által is idézett jövendölése szerint: „Vesszőszál hajt ki Isai törzsökéből, hajtás sarjad gyökeréből.”

Isbóset. Saul király fia (nevének jelentése: „a szégyen embere”). Két évig uralkodott apja halála után Izraelben, amikor még csak Júda háza csatlakozott Dávidhoz. Később, ahogy Dávid pártja felülkerekedett, Isbósetet az ágyában saját tisztjei közül ketten megölték abban a reményben, hogy így kedvében járhatnak Dávidnak. Dávid azonban elszörnyedt ezen az alattomos tetten és Isbóset gyilkosait felkoncoltatta.

Iskola. Mózes azt a parancsot kapta az Úrtól, hogy tanítsa népét a törvényre.

A próféták korában ők, később az írástudók oktatták az ifjakat az istentiszteletek helyén, a zsinagógákban. A zsidó gyermekek tehát nem jártak iskolába, hanem a zsinagógákban tanultak. Jézus is többnyire ott tanított nyilvánosan, Pál is mindenütt először a zsinagógát kereste fel, s csak akkor ment máshová, ha onnan kiutasították. Az „iskola” szó csak egyszer fordul elő az Újszövetségben. Efézusban Pál két éven át „egy Tirannosz nevű ember iskolájában” tanított.

Issakár. Jákob fia Leától, Izrael 12 törzse egyikének az őse. Földjük a gazdag Jezréeli-síkságon volt a Galileai-tengerből továbbfolyó Jordántól nyugatra.

Isten. Az egész Szentírás Istenről szól, és arról, hogyan ismerteti meg magát az emberrel. A neve héberül Jahve (ismertebb alakjában Jehova), de mivel a Tízparancsolat tiltja Isten nevének hiábavaló felvételét, többnyire csak az „Úr”-nak nevezték. Teremtő, gondviselő, szabadító és megváltó Isten, de mint a legfőbb Bíró, a bűn gyűlölője és büntetője is. Kijelentette magát az ősatyáknak, Mózesnek és a prófétáknak, s rajtuk keresztül az ő népének is. A legtökéletesebb kijelentést azonban Jézus Krisztusban adta ki önmagáról: „Aki engem látott, látta az Atyát.” Megváltottaiban Szentlelke által él és munkálkodik, s azt akarja, hogy ők a „Lélek temploma” legyenek. Egyetlen szóval így jellemezhető: „Az Isten szeretet.”

Isten báránya. Ez a kifejezés kétszer fordul elő az Újszövetségben. Először Keresztelő János mondja Jézusról: „Íme, az Isten báránya, aki hordozza a világ bűneit.” Ezzel kereszthalálára gondolt. A Jelenések könyvében már a mennyei Sionon a megváltottai körében álló bárányról, a Bárány menyegzőjéről és királyi székéről van szó.

Istenkáromlás. Az istenkáromlás Istennek szóval vagy cselekedettel való megsértését jelenti, a legrosszabbat, amit ember elkövethet. Az Ószövetségben megkövezéssel büntették az istenkáromlókat.

Isten országa. „Keressétek az Isten országát!” Gyakori felszólítás ez az evangéliumokban, mert Jézus ezzel a kifejezéssel jellemezte az ő tanítványainak az életmódját. Néha „mennyek országát” mondott helyette. Úgy gondolt az ő országára, mint a béke s a földön élő minden ember iránt tanúsított szeretet uralmára, olyan országra, amely majd akkor jön el, ha már elmúlt ez a világ. De az egyházat is értette rajta, mint azoknak a közösségét, akik előkészítik az utat az ő országa számára. Egyháza tagjainak életükkel kell megmutatniuk, hogy milyen lesz az Isten országa.

Van Eyck: A bárány imádása

(Cecil Northcott *Bibliai lexikon gyerekeknek* című könyve alapján)

Olvastad már?

Ugye Te is hallottad már, amikor a felnőttek – sóhajtva, legyintve, ki pedig felháborodva – azt mondják: A mai gyerekek nem olvasnak, csak a képernyőt bámulják…

Mi másként gondoljuk. Hiszünk abban, hogy Ti is szeretitek a könyvet. Ebben a rovatunkban egy-egy közkedvelt ifjúsági regényből vagy meseregényből mutatunk be egy szemelvényt. Azok számára, akik még nem olvasták: kedvcsinálóul, azoknak pedig, akik már kétszer vagy háromszor is: az emlékek felidézéséül.

Kiss Attila

Ambultan utazása

(Részlet)

Valamikor az idők hajnalán senki nem élt még sehol, csak egyetlen öregasszony. Hogy ő miképp került e földre, arra már nem emlékszik senki. Maának, földnek nevezte el magát. Nem akadt se társa, se szomszédja, se férje, se gyermeke, de még ellensége se, akivel összeveszhetett volna. Éhezett. Kopár, kietlen tájon élt, a vadak messze elkerülték e vidéket, hisz nem nőtt gyümölcsfa, se bokor, melyek terméséből jóllakhattak volna.

Az asszony gyakran üldögélt bőrsátrában, s étekért imádkozgatott a zöld köntösű Raná Nejdához, akit emlékei homályából ismert, néha pedig azon gondolkozott, hogy mi célból is él ezen a világon, ha se férje, se gyermeke. Mégis tudta, érezte: van valami küldetése, de még nem sejtette, mi az.

Egyszer álmában emberekkel találkozott. Beszélgetett velük, együtt ettek, ruhát mostak a pataknál, bogyókat szedegettek, de leginkább beszélgettek, s ez jólesett az asszonynak. Azontúl várta az álmokat, de ritkán jelentkeztek. Amikor ismét álmodott az emberekről, jókedvűen ébredt, kacagott, rendbe szedte kopottas ruháját, s még haját is megfésülte. Őszintén hitte, hogy álma valóra válik, valamikor, de egyelőre úgy tudta, hogy a földkerekségen rajta kívül nem él senki. „A magány szülte az álmaim. Vágyaim keltek életre bennük” – gondolta.

– Hazudnak az álmok – mormolta később maga elé. Összekulcsolta két ráncos kezét, ujjait számolgatta, aztán előhúzott valahonnan egy száraz gyökeret, melyet rágcsálni kezdett egy-két ép fogával, majd csendesen elsírta magát.

Ambultan köntöse ujjával letörölte könnyeit. Lelke mélyéig együtt érzett az asszonnyal. Tudta, milyen kínzó a magány, hiszen sokat utazott egyedül a pusztában, ahol csak lovával válthatott néhány szót, értelmes válasz nélkül. Ambultant azonban folyton várta valahol valaki, akihez eddig – hála az égieknek – mindig megérkezett.

Az asszony kicsi emberkéket készített sárból. Először kettőt, aztán hármat, négyet.

– Na, üljetek ide – rendezgette őket –, viselkedjetek úgy, ahogy illik!

Nevet adott a bábuknak. Az egyik Pül, vagyis felhő lett, a másik Kecsi, a napsugár, Hirhia, a virág, Tütüra, a köd, de mindannyiuk közül a legkülönlegesebbet Nojtának nevezte, azaz varázslónak, mert ő más volt, mint a többi: bölcs, hallgatag, titokzatos s nagy tudású.

Hirhia szerelmes volt Pülbe s Kecsibe. Szüksége volt mindkettőjükre, ahogy a virágnak a felhőből fakadó esőre és napsütésre egyaránt. Kereste társaságukat, s valósággal elhervadt, amikor Maa elválasztotta őket egymástól.

– Ne sírj, nem veszem el őket tőled! – mosolygott rá az öregasszony. Felemelte a bábut, majd két másik közé ültette. Úgy érezte, mintha a kicsi, élettelen sárleányka boldog lenne, megdobbanna pici sárszíve, s forróság öntené el a lelkét.

És akkor csend lett. A bábuk megdermedtek. Mindannyian Nojtá felé fordultak, mert jelenléte megnyugtatta valamennyiüket. Biztonság érzése töltötte el őket, mikor Maa közéjük ültette Nojtát.

– Nojtá, mondd meg, melyiküket válasszam! – csacsogott Hirhia. – Pül nélkül úgy érzem, elszáradok, valósággal szomjazom őt. Kecsitől távol fázom s fuldoklom. Segíts, kérlek, nem tudok dönteni!

A varázsló hangja nyugalmat sugárzott, minden szava örök igazságként hatolt a többiek sárszívébe:

– Sose szakadj el egyiküktől se, mert akkor vége az életednek! Ne feledd, amit mondtam, akkor se, ha én már nem leszek itt!

– Nem leszel itt? – kérdezte Hirhia.

Nojtá nem szólt többé. Maa ráncos ujjai rákulcsolódtak, s az öreg kéz arrébb tette.

„Mi lenne velem a bábuk nélkül?” – gondolkodott az öregasszony. Sokszor azonban igazi hús-vér emberek társaságára vágyott, olyanokéra, mint akik álmaiban szerepeltek, de ekkoriban rajta kívül nem éltek emberek a földön, csak néhány alangazarnak nevezett óriás fent északon. Ám velük nem jó összefutni, mert durvák, ostobák, s csak a gyomruk megtöltésén fáradoznak, nem ismerik a szerelmet, sem a magányt. Erre az időre zöld köntösű Raná Nejdá jóvoltából szép számmal nőttek hatalmas fák északon, melyeket gyökerestül tépnek ki ezek az óriások, sziklákat dobál-

nak, de egészen biztosan nem kezdenek magányűző beszélgetésbe holmi ráncos öregasszonnyal. Maa néhány alangazarnyomot látott évekkel ezelőtt. Akkorák voltak, hogy fekve kétszer beléjük fért volna, mint valami hatalmas csónakba. Nem is gyújtott tüzet napokig, sátrából sem jött elő, nehogy felfedezzék lakhelyét, s felfalják őt.

Élni akart, de nem tudta, miért. Nem tudta, mennyi idős, nem emlékezett ifjúkorára. A Vana Isa név jutott eszébe gyakran. Érezte, hogy élnie kell, valaki azt mondja: élj! – talán az a titokzatos Vana Isa?...

Egyik éjjel álmában sötétbe borult minden. Hallotta az álombeli emberek lépteit, hangjukat, sírásukat, nevetésüket, de nem látta őket. Szörnyen megijedt, ám szerencsére gyorsan felébredt, s a hajnali napfény jóságosan szökkent be sátra füstnyílásán, bizonyítva, hogy a sötétség álom volt csupán – rossz álom.

Aznap, amikor rendezgette bábuit, nem találta Nojtát, a varázslót. Emlékezett, hogy a kéregedényei mellé tette előző este.

– Nem járhatott itt senki – mondta hangosan. – Ki vihette el? Annyira öreg lennék, hogy nem emlékszem, hová tettem?

Átkutatott mindent a sátorban s környékén, de nem bukkant nyomára. Megkérdezte a bábukat, de azok egy szót sem szóltak.

Bejárta a vidéket, egyedül arra a környékre nem ment el, ahol az alangazarnyomokat látta hajdanán. „Mindenhova, de oda nem…” – gondolta. Végül mégis elbukdácsolt a szürke sziklák földjére. Az óriásokat leste, miközben Nojtát kereste.

Nem látott alangazart, de nem lelte meg a titokzatos Nojtát sem. Ismeretlen madarak surranva röppentek fel léptei nyomán. Maa fajdnak nevezte el őket, s arra gondolt, bár megehetne egyet közülük. Fürkésző szeme hamarosan egy hosszú-hosszú növényt fedezett fel, mely üdén, zölden kúszott fölfelé az éltető napfény felé. Szára s levelei frissességet sugároztak, olyat, milyet még sosem látott a száraz gyökereken tengődő vénasszony.

– Hála legyen az égieknek, köztük Raná Nejdának! Igazi zöld növény, amilyet csak álmaimban láttam… – Kezébe vette a kicsi, hüvelyszerű terméstokot, majd kipattintott egy szemet a körömnyi burokból, de mégsem ette meg.

Annyira örült neki, hogy szentségtörésnek érezte volna, ha összerágja s lenyeli. Gondolta, őrizgeti, nézegeti egy kicsit.

Ruhájába rejtette, s hazavitte. Érezte, hogy e furcsa eset összefüggésben van Nojtá eltűnésével s talán a titokzatos Vana Isával is, de annyira boldog volt, hogy nem törte ezeken a fejét, csak melengette a kezében a kicsi termést.

– Nézzétek, mit hoztam – mutatta szerzeményét a bábuknak. – Van még belőle elég… nem fogok éhezni többé. Ezt ti nem érthetitek, mert soha nem éheztetek.

Letette a termést egy fatálkára, a tűz fényénél ámulattal figyelgette, s döbbenettel tapasztalta, hogy egyik pillanatról a másikra a tízszeresére nőtt, aztán tenyérnyi nagyságú lett.

Maa tátott szájjal bámulta, amint széthasad, s egy pici csecsemő gurul ki belőle.

– Ó, egek, ilyet nem láttam, mióta a világ létrejött! – visította örömében. – Nézd, Hirhia, Kecsi, Pül, nézzétek!... – Itt elakadt a szava. – Gyerekem lett, igazi, élő embergyerek, akinek én vagyok az anyja, aki megölel esténként, aki megfogja a kezem, aki élelmet szerez majd nekem, ha megnő, aki megvéd majd az alangazaroktól!

Tenyerébe vette a kicsit, megmelengette, majd gyorsan betakargatta. A csecsemő a meleg ellenére sírva fakadt, s az asszony nem tudta, mi lelte.

– Ó, milyen ostoba vagyok, hát biztosan éhes. Étek kell neki, de vajon mi, hiszen én is csak szikkadt gyökereken élek, mióta eszemet tudom.

Megkínálta a babát, de az valóban undorral fordult el a gyökértől, s még keservesebben sírt. Addig-addig zokogott, míg mély álomba nem zuhant. Maa is elaludt, de ezen az éjszakán nem álmodott semmit.

Reggel korán ébredt. Döbbenetére a gyermeknek hűlt helyét lelte a rongyok között. A sátor előtt ágrecsegést s kacagást hallott, mire kiugrott a sátorból, ahogy aludt, kócosan.

A gyermek reggelre megnőtt, olyan tízévesforma lehetett. Éppen íjat készített valami rugalmas ágból, meg nyílvesszőket vékony, egyenes faágakból.

– Jó reggelt, édesanyám! – mondta csillogó szemmel, bársonyos hangon. – Íjat készítek, hogy vadásszak, lőjek neked fajdot, amit megsüthetsz. Nem kell többé éhezned.

Maa szóhoz sem jutott hirtelenében. Aztán könnyek szöktek a szemébe.

– Lősz nekem fajdot? Nem kell többé éheznem?

Megölelte a fiút, s közben hatalmas szeretetet érzett, olyat, amilyet azelőtt sohasem.

– Nekem is van fiam…anya vagyok…!

Az asszony Ilmnek, vagyis égnek nevezte a gyermeket, mert egy ég felé törő növényből lett; sárbábuit egy időre elhanyagolta, s nem álmodott többé az emberekről.

A fiú első íjai nagyon rosszul működtek: sorra eltörtek, a húrok elszakadtak. Aztán a nyílvesszőkkel kínlódott: görbére sikerültek, nem találtak célba. Hosszú idő telt el, mire rájött, melyik ágból tudja a legmegfelelőbbet elkészíteni, és hogy madártollakkal lehet a röptét pontosítani. Eleinte nem használt nyílhegyet, később hegyes köveket kötözött az ágak végére, majd ezeket a köveket egy másik kővel hegyesebbre s élesebbre pattintotta. Fegyverei így tökéletesedtek, közben folyvást gyakorolta a célba lövést, s mire vadászatra került a sor, az íj mesterévé vált.

– Anyám, elindulok, hogy vadásszak, s hússal töltsem meg az edényeid – mondta, s valóban elment.

Eleinte fajdokat lőtt, aztán nagyobb vadakkal is próbálkozott, melyek csupán ekkoriban jelentek meg a vidéken. Őzet húsáért lőtt, rókát, farkast a prémjéért. Maa valahonnan ismerte valamennyit. Elmondta Ilmnek, melyiket ölheti meg s melyiket nem, melyiket kell elkerülni vagy mélységes tiszteletben részesíteni.

Számítógép-suli 59.

A MICROSOFT EXCEL

A Súgó menü

· **Microsoft Excel súgója**: Használatát érdemes jól elsajátítani, mert igen részletes tájékoztatást, illetve segítséget nyújthat – ha jól keresünk. A **Súgóban** tartalom szerint lehet keresni, ez a könyv tartalomjegyzékéhez hasonló keresési lehetőség. De egy adott téma keresését a Keresés fülre kattintva is elvégezhetjük.

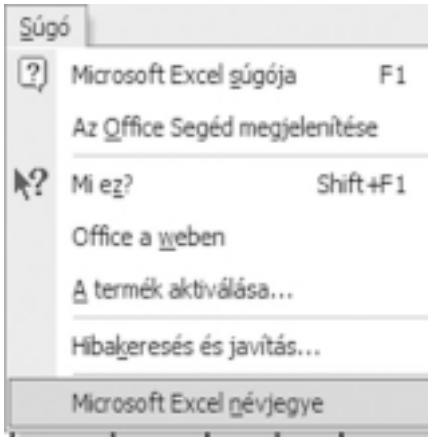

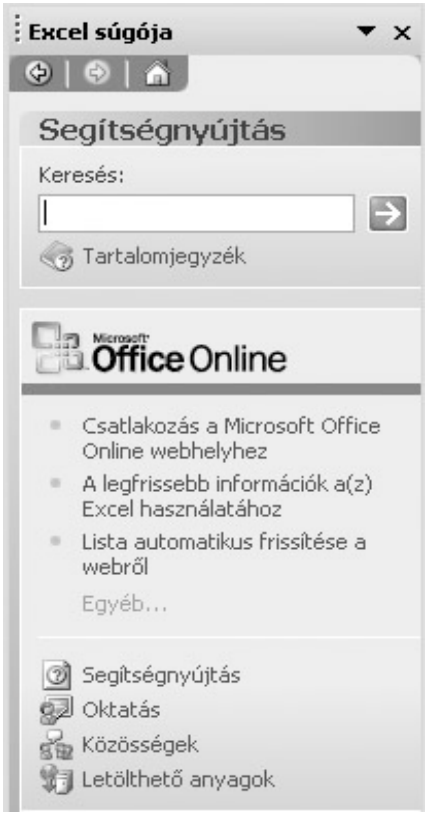

· **Microsoft Excel névjegye**: A programok névjegyét ritkán nézegetjük, ebben az esetben azonban érdemes, mert a **Rendszeradatok...** gombra kattintva gépünkről kapunk átfogó tájékoztatót.

Pallay Dezső

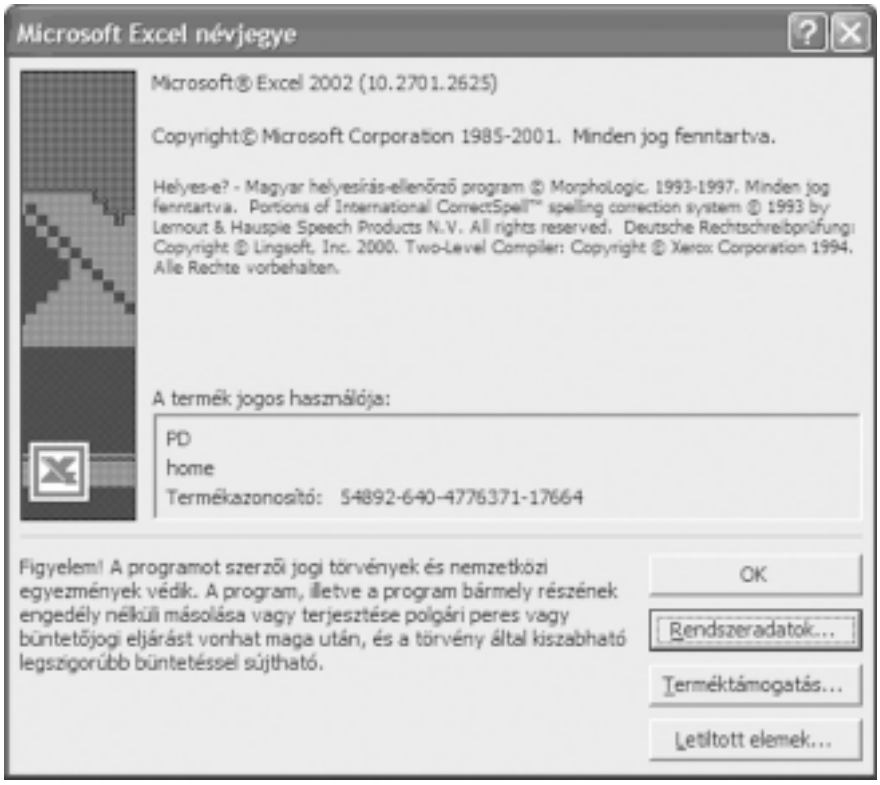

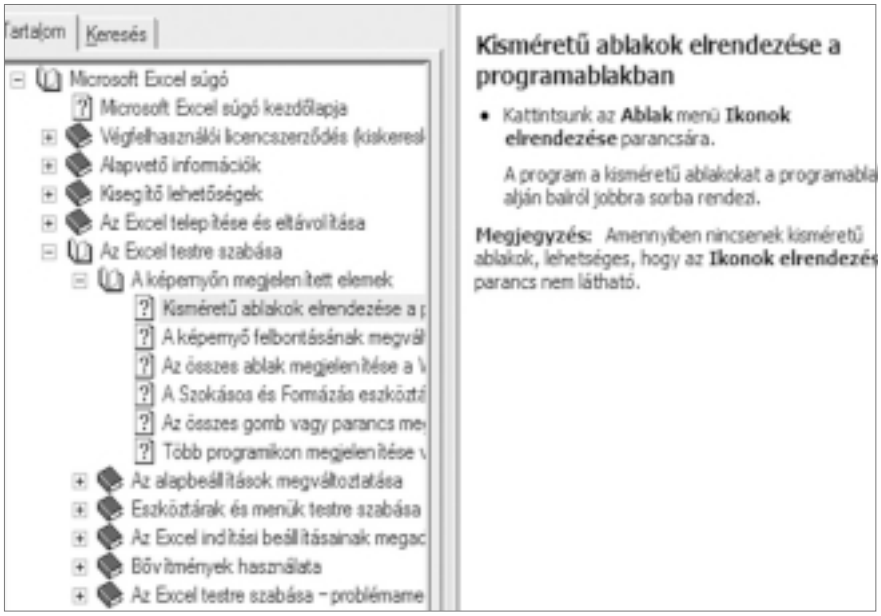

Feladat

Folytasd az alábbi tavaszi verset. Ki a szerző?

Sáncban a hóvíz
könnyű hajót visz...

KÖRBENÉZŐ

Fél az elefánt az egértől?

Igen sokszor lehet hallani, hogy az elefánt fél az egértől. Meg is indokolják, hogy miért. Attól fél, hogy a kis egér befurakodik az ormányába, és megakadályozza lélegzését, esetleg megsérti az orrjáratok érzékeny belső részét. Az állatkertben és a cirkuszokban tartott elefántok viselkedése azonban semmivel sem támasztja alá ezt a hiedelmet. Sőt, gyakran láttak már egereket futkosni az elefántistállóban, néha egészen közel az ormányosokhoz, a hatalmas állatok azonban rájuk sem hederítettek. Az igazság az, hogy az elefánt meglehetősen vaksi, s így lehet, hogy bizonyos távolságról meg sem látja az egeret.

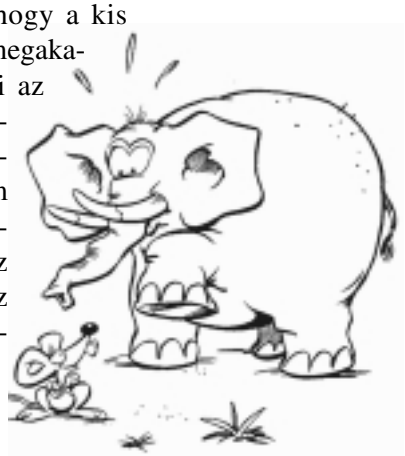

A bika meg a vörös posztó

Mélyen bevésődött az emberek agyába, hogy a vörös szín megvadítja a bikát, és azonnali támadásra készteti. Nem is lenne tökéletes a bikaviadal a matadorok rikító vörös köpenye nélkül, melyet meglengetnek dühöngő ellenfelük orra előtt. Az állatokat tanulmányozó tudósok azonban megcáfolták ezt a hiedelmet. Bebizonyították, hogy a bika nem tudja megkülönböztetni a színeket. Több kísérletet végeztek, s meggyőződtek róla, hogy a bika ugyanúgy reagál a fehér posztóra, mint a vörösre. A köpeny lengetése ingerli a bikát támadásra, nem a vörös szín.

Jó Pajtás, Szerbia

Csigák

A csiga hermafrodita, azaz egyszerre hím is meg nőstény is. De mindenképpen két csigának kell párzania, hogy utódaik legyenek. Két hét elteltével a csiga lerakja petéit a szarv mögötti nyíláson keresztül.

Van nyelve a csigának?

A csigának érdes nyelve van, amelyet reszelőként használ. Ezernyi miniatűr fog borítja. Ha a fogak elkopnak, újranőnek, hiszen a csigának nagy szüksége van rájuk a levelek elrágcsálásához.

A kicsik hasonlítanak a szüleikre?

Nem egészen, ugyanis házuk átlátszó, amely azonban gyorsan megkeményedik. Ahogy növekednek, a csigák fokozatosan nagyobbítják házukat, az alsó széléhez toldva az „építőanyagot”, és mindig ugyanazzal a rajzolattal, amellyel elkezdték.

Vannak lábai?

A csigáknak nincs lábuk, van viszont egy erős, izmos „talpuk”, amellyel mászni tudnak. Csúszós folyadékot – csiganyálat – bocsátanak ki, ezen csúsznak előre.

Hol tölti a telet a csiga?

Benn a házban, amelynek nyílását nyálával befalazza. Télen életfunkciói teljesen lelassulnak, és csak tavasszal ébred föl „téli álmából”. A sivatagban élő egyes csigafajok 3-4 évig is képesek „aludni” az esőzésekre várva!

Hússal is táplálkozik a csiga?

Általában a csigák növényevők, de Ausztráliában él egy olyan fajuk, amelyik más csigákkal, sőt földigilisztával táplálkozik.

Mit eszik a meztelen csiga?

Nagyon szereti a káposztalevelet, a salátát, a kultúrnövényeket. Jóízűen lakmározik a meztelen csiga az emberre igen veszélyes mérges gombákból is.

Mézeskalács, Szerbia

A természet patikája

Tisztaság fél egészség – tartja a szólásmondás, s az állatok be is tartják ezt az aranyszabályt. Gondoljunk csak a macskára, milyen alaposan mosdik mindennap! Az állatok azonban nemcsak mosdanak, fürödnek is! Az erdő háborítatlan mélyén levő pocsolyát gyakran felkeresi a szarvas és a vaddisznó, hogy iszapfürdőt vegyen, vagyis – a vadászok nyelvén – dagonyázzon. Mivel mindig ugyanott forgolódnak, a pocsolyában mélyedések, valóságos fürdőkádak keletkeznek. Nem mondhatjuk, hogy túl szépen festenek egy-egy iszapfürdő után, de a testükre tapadt sár hűsíti őket, és védelmet nyújt a rovarok csípése ellen. A fürdést „törülközés” követi, erre szolgálnak a pocsolya melletti fák, amelyeknek a törzséhez dörgölőznek. Ha a kád közös is, a törülköző szigorúan „személyre szóló”, mindenki a sajátját használja. A vaddisznó „fogápolást” is végez, agyarát a törülközőjéhez feni, élesíti.

Tudják az állatok, hogy milyen orvosságot vegyenek be, ha megbetegednek? Tudják. A biológusok megfigyelték, hogy a szomorúan gubbasztó csimpánz savanyú képpel a szájába gyömöszölt egy olyan levelet, amelyet különben soha sem fogyaszt. Méla undorral forgatta ide-oda a szájában, galacsint gyúrt belőle, majd egyből lenyelte, mint mi a „nem szeretem” orvosságot. Elszánt ábrázattal még vagy harminc adagot legyűrt a nyilván keserű, rossz ízű levélből. Később kiderült, hogy az **Aspilia bokor** szőrös leveleit a helyi lakosság is gyomorpanaszok esetén és féregűzőnek is használja.

Vajon az ember az állatoktól leste el a bizonyos gyógyszerek használatát? Igen. A perui indiánok például megfigyelték, hogy a puma mindig akkor rágicsálja egy bizonyos fa kérgét, amikor beteg. Ők is kipróbálták a **kínafa** kérgének főzetét, és fájdalomcsillapító gyógyszert nyertek belőle. Sokkal később két európai kutatónak sikerült a kínafa kérgéből kivonatot készítenie. Így indult el diadalútjára a malária hatásos gyógyszere, a **kinin**.

Az állatok csak akkor „szednek” gyógyszert, amikor betegek, a megelőzés módszerét nem ismerik? De ismerik. A koala az eukaliptuszfák levelével táplálkozik, és úgy árasztja maga körül az eukaliptuszolaj illatát, mint a köhögés elleni cukorkák. A bőrön át távozó illóolajok megvédik az állatkát az élősködőktől. A koala még testhőmérsékletét is tudja szabályozni. Amikor fázik, főleg phellander tartalmú leveleket rágcsál. Amikor melege van, a cineolban gazdag leveleket eszegeti, ezzel hűti le magát.

Bitay Éva, Napsugár, Románia

Tudod, hogy...

a túróból készíthető kenőknek ezer fajtája van: hagymás-paprikás, fokhagymás-zöldfűszeres, főttojásos, variálható konzerv-tonhallal, olívabogyóval, snidlinggel, sajttal. És persze készítheted édesen is, cukorral, mazsolával, mint a palacsintatöltelékét, vagy összeturmixolt friss gyümölccsel, cukorral, némi citromlével megbolondítva.

A lényeg, hogy mindegyik nagyon finom és nagyon egészséges.

Hogy miért? A sok gyümölcs és zöldség rengeteg fontos vitamint tartalmaz. A túróban pedig – mint minden tejtermékben – kalcium, valamint B- és D-vitamin van, ami egy növésben levő gyereknek, mint te, nagyon fontos a szervezete fejlődéséhez. A túró a húsokkal egyenértékű fehérjeforrás, ezért ebéd és vacsora alkalmával a sonka, szalámi, virsli vagy pástétom helyett néha nyugodtan fogyassz túrót és sajtot.

Tücsök, Szlovákia

Feladat

Milyen húsvéti jelképeket ismersz?

A *tavasz* hava

Áprilist egyébiránt Szent Györgyről is szokás nevezni. A csillagok járása alapján a Bika hava: ♉ (IV. 21–V. 20.).

A kivirágzás metaforájával is illethetjük a tavasz hónapját, áprilist. Gyakran ebben a hónapban van a *húsvét*, amit a megerőltető, szabadban végzett munka s a nagyböjt után igencsak vártak az emberek. *Virágvasárnap*, húsvét előtti vasárnap van a *barkaszentelés* és a tavasz érkezését köszöntő énekes, táncos felvonulás, a *zöldágjárás*. Virágvasárnapi énekes, játékos népszokás a *kiszehajtás*: a telet, a gonoszt jelképező szalmabábut (kisze, kiszevice) kiviszik a faluból, ott vízbe dobják vagy elégetik.

A *nagyhét* a húsvétot megelőző hét, *csonkahét*nek is mondják. Feltételezhetően a *nagypénteki csonkamisé*ről kapta ezt az elnevezést. Református falvakban ma is hallani, hogy ez a *bűnbánó hét*. A csonkamise elnevezés onnan származik, hogy nagypénteken a katolikus szentmise lényegi részei elmaradnak, s a pap az előző napon, nagycsütörtökön átváltoztatott ostyával áldozik. A nagyhét első napjai a tisztálkodás napjai: az asszonyok tapasztanak, meszelnek, takarítanak, mosnak. Egyes helyeken ezekben a napokban vetették a kendert s a mákot is. A húsvét előtti csütörtököt mondjuk *nagycsütörtök*nek, az egyházban az oltáriszentség megalapítására való emlékezés napja. Ekkor hallgat el az orgona, a ministránscsengő, a harang – mondják, hogy „a harangok Rómába mentek". Vannak vidékek, ahol e napnak *zöldcsütörtök* a neve. A húsvétot megelőző péntek a *nagypéntek*, amikor is a kereszténység Jézus kereszthaláláról emlékezik meg. A kereszthalál és a hozzá kötődő szigorú böjt miatt *ráemlékező nap* ez a nap. A néphagyomány hiedelemvilága *egészségvarázsló nap*ként tartja számon az ekkor patakban végzett hajnali mosakodás szokása miatt. Jézus halálának emlékezetére ezen a napon Göcsejben minden háznál kialudt a tűz. A nagyböjt és a nagyhét utolsó napja *nagyszombat*, amelynek egyházi liturgiájában fontos szerep jut a tűz- és vízszentelésnek. Ezekhez a liturgikus cselekményekhez a néphagyomány különböző mágikus szokásokat kapcsolt: a féregűzést a templomból hazavitt parázzsal, vagy az udvarnak, ételnek a szenteltvízzel való meghintését.

A *húsvét* a kereszténység ünnepi rendjében a legnagyobb ünnep: Krisztus győzedelmes feltámadása. Ezen a napon ér véget a 40 napos nagyböjt, a hústól való tartózkodás.

A városokban és a falvakban elevenen élő népszokások közül a legnépszerűbbek az „öntés", az „öntözés", a „locsolás" és a tojásfestés. A *locsolás*nak számos változata ismert a vödörrel való öntözéstől (erre mutat húsvéthétfő régi neve, a „vízbevető hétfő"), vízipuskán át a szagos vízzel történő locsolkodásig. Locsolás helyett néhány faluban a lányok megvesszőzése a szokás. Mindkettő a jelképes termékenyítést és a megtisztulást szolgálja. A locsolásért húsvéti tojást ajándékoznak: a pirossal festett vagy hímes tojást, az élet és a termékenység ősi szimbólumát.

Április 24-e *Szent György napja** – a pásztorok egyik igen fontos munkája ehhez a naphoz kötődött, ekkor kezdődött a szabadban való legeltetés.

Dr. H. Tóth István

**A béka ahány nappal Szent György napja előtt megszólal, annyi nappal hallgat Szent György napja után.*

** Ha Szent György napja előtt szivárvány van, és az ég megdördül, akkor bő termés lesz.*

A kilencfejű

Litván népmese

Élt egyszer kilenc fiútestvér és volt nekik egy húguk. Mindegyik fiú lóháton elment a háborúba, a húguk otthon maradt a mostohaanyjukkal, aki boszorkány volt. Ez a boszorkány ismert az erdőben egy kilencfejű sárkányt. Egyszer elküldte a lányt, hogy keresse meg a háborúban a bátyjait. Valójában azért küldte el, hogy a kilencfejű sárkány elkapja és felfalja. Miután elküldte a lányt, a boszorkány maga is elment utána, mert meg akarta tudni, hogy mi is fog történni.

Amikor rátámadt a kilencfejű, a lány felmászott egy vadalmafára. A kilencfejű elkezdte rágni az almafát. Rágja az első fejével, rágja a másodikkal, elfárad. Ezért rágja a harmadikkal, és tovább, így rágja mind a kilenc fejével.

Jön a medve.

– Istenem, kilencfejű, mit csinálsz itt?

– Sült hús ül az almafán, rágom a fát, hogy a húst leszedjem, megegyem.

– Pihenj egy kicsit, majd én rágom helyetted.

A kilencfejű lefekszik a földre, pihen. A medve pedig szalad az almafa körül és énekel:

„Megnyúzlak, kiváglak, almafácska,
Kettő, három, elég!”

A kakukk kakukkol:

„Kakukk, kilenc fivér,
Kakukk, gyertek gyorsan,
Kakukk, a ti nővéretek,
Kakukk, a zöld erdőben,
Kakukk, az almafán,
Kakukk, a kilencfejű rágja,
Kakukk, mindjárt elrágja.
Kakukk, már csak egy szál,
Kakukk, már csak egy szál!”

A boszorkány megijeszti:

– Hess, hess, mit énekelsz itt?

Közben futkos a medve az almafa körül, szól a kakukk, a boszorkány meg kergeti a kakukkot.

A kilencfejű fekszik, mind a kilenc feje a földön nyugszik, és egyszerre csak hallja, hogy remeg a föld.

Mondja:

„Mi zúg ott, mi dobog itt,
A királyi föld alatt?”

A kakukk a földre száll, és így beszél:

„Hadd zúgjon, hadd dobogjon,
A fivérek jönnek jó lovon.”

A kilencfejű sárkány azonnal felemelte a földről az egyik fejét. Látja, hogy az almafa, amit megrágott, háromszor olyan vastag, mint amilyen az elején volt. Utasítja a medvét, majd maga is tovább rágja.

Szalad oda a róka:

– Istenem, kilencfejű, mit csinálsz itt?

Így felel:

– Sült hús ül az almafán, rágom a fát, hogy a húst leszedjem és megegyem.

A róka így szól:

– Feküdj csak le, kilencfejű, majd én elrágom helyetted!

De az így felel:

– Te is úgy akarsz tenni, mint a medve.

– Nem, én azt nem teszem!

A kilencfejű megint lefeküdt, a róka meg futkos és énekel:

„Megnyúzlak, kiváglak, almafácska,
Kettő, három, elég!”

A kakukk megint kakukkol:

„Kakukk, kilenc fivér,
Kakukk, gyertek gyorsan,
Kakukk, a ti nővéretek,
Kakukk, a zöld erdőben,
Kakukk, az almafán,
Kakukk, a kilencfejű rágja,
Kakukk, mindjárt elrágja.
Kakukk, már csak egy szál,
Kakukk, már csak egy szál!”

A boszorkány megint kergeti a kakukkot:

– Hess, hess, mit énekelsz itt?

A kilencfejű megint mondja:

„Mi zúg ott, mi dobog itt,
A királyi föld alatt?”

A fivérek már egész közel vannak.

A kakukk megint szól:

„Hadd zúgjon, hadd dobogjon,
A fivérek jönnek jó lovon.”

Ebben a percben megjelent mind a kilenc bátor fivér páncélban, karddal – a kilencfejűnek mind a kilenc fejét levágták, és levették a húgukat az almafáról. A boszorkányt meg hozzákötötték a fához és elégették.

Feladat
Mi Litvánia fővárosa?

Az elűzött asszony

Eszkimó népmese

Élt egyszer egy eszkimó faluban egy szegény árva lány. A nagybátyjai nevelték. A legidősebb közülük sámán volt. Mindnyájan ügyes vadászok voltak, bőven volt ennivaló az iglujukban, és szerették a kis árvát. Kajakot építettek, evezőket, íjakat, nyilakat, szigonyokat faragtak, s a kislány mindig ott sürgölődött körülöttük. Mikor az asszonyok megvarrták a kajakvázak fókabőr huzatát, és az idő is már megenyhült, a nagybácsik vadászni indultak.

Ha sikeres volt a vadászat, hazafelé kilógatták a kajakból színes takaróikat, hogy az asszonyok lássák, és elébük menjenek. A kislány mindig elsőnek futott le a tengerpartra.

Így nőtt fel. Egy ügyes, fiatal vadász vette el feleségül, hamarosan szült is neki az asszony egy kisfiút. Csakhogy a fiatal vadász állhatatlan volt. Hagyta, hogy megbabonázzák, gyerekestül elkergette az asszonyt, és új feleséget hozott az iglujába.

Egyszer az új feleség, amint éppen vízért járt, a tengerparton találkozott az első asszonnyal. Előbb ő merítette meg a vedrét a himbálózó jégtábla szélénél. Amikor az első asszony gyerekével a hátán nehézkesen előrehajolt, az új asszony ellökte a jégtáblát, amin állt. A tábla lassan úszni kezdett a tengeren.

A szomszédok keresték, nevét kiabálták, de a jégtábla addigra messze sodródott.

Este az elűzött asszony gyermekét levette a hátáról, melléje kuporodott, és keservesen sírni kezdett. S mert erre a gyerek is sírva fakadt, egy dallal csitítgatta: *Bátyókám, bátyókám, segíts, szabadíts meg minket!*

De nem jött a szabadító. Az asszony a ruháival kezdte etetni a gyermeket. A prémbundájuk szegélyét, csizmájuk halbőrből készült díszét az asszony előbb megrágta, úgy adta oda a gyereknek. Volt az asszonynak egy jegesmedvebőrből készült öve. Abban hordta a gyerekét. Éjszaka arra ébredt, hogy kellemes meleg van. Az öv jegesmedvévé változott, az melegítette.

Reggel a medve nem volt sehol. A gyerek sírni kezdett éhségében. Az asszony akkor rápillantott a kis fatáljára, amelyet az övén lógatva mindig magánál hordott. S láss csudát, a tálka gőzölgött! A kis halak, melyeket férje kabalából az aljára festett, ott főttek benne!

Ettől kezdve minden reggel ennivalót vagy langyos vizet találtak a tálban.

Mélyen benne jártak már a tavaszban. Napról napra fogyott alattuk a jégtábla, de az asszony látta már a part szegélyét, és bízott abban, hogy az erős szél előbb fújja ki őket a szárazra, mint hogy elolvadna a jég.

De akkor a szél egyszerre megfordult, s vitte őket újra a tenger felé. Nem volt mit tennie, erősen a hátára kötötte a gyermekét, és a hullámok közé vetette magát. Szerencsére sekély volt a víz, és hamarosan ki is lábalt a partra. Iglut készített magának. Fókán és madártojáson éltek.

Telt, múlt az idő. A fiú helyre kis emberré cseperedett. Egyszer egy nagy, fekete foltot láttak a tengeren. Kiderült, hogy egy hatalmas rozmár. Egyenesen feléjük tartott. Ahogy az iglu elé ért, visszahajtotta a csuklyáját – s íme, a legidősebb bátyóka volt, a sámán nagybácsi.

– Tudjátok, hogyan kell kajakot készíteni? – szólt, s azzal a fiúnak egy fejszét adott.

Megcsinálták a kajakot. Csodák csodája, jött mindjárt a bátyóka rozmár alakjában. Sámán volt: ha akarta, át tudott változni. Csakhogy közben apadt, fogyott a bűvereje: alig tudott emberré visszaváltozni.

– Most jöttem utoljára – mondta. – Induljatok el a nyomomban, mindig utánam.

Azzal visszabukott a tengerbe.

Elindultak. Az anya evezett, a fiú kormányozta a kajakot. Az ötödik napon ott volt előttük a szülőfalujuk földje. Odagyűlt fogadásukra a falu apraja-nagyja. Mindenki ott volt. Csak a legidősebb bátyóka nem.

Az asszony sírva kereste.

– Sámán volt, és érted tett mindent. Nem tér vissza már – mondták az emberek.

Az asszony, míg élt, leste a tengeren azt a fekete foltot. De a bátyóka eltűnt, nem látta soha többé.

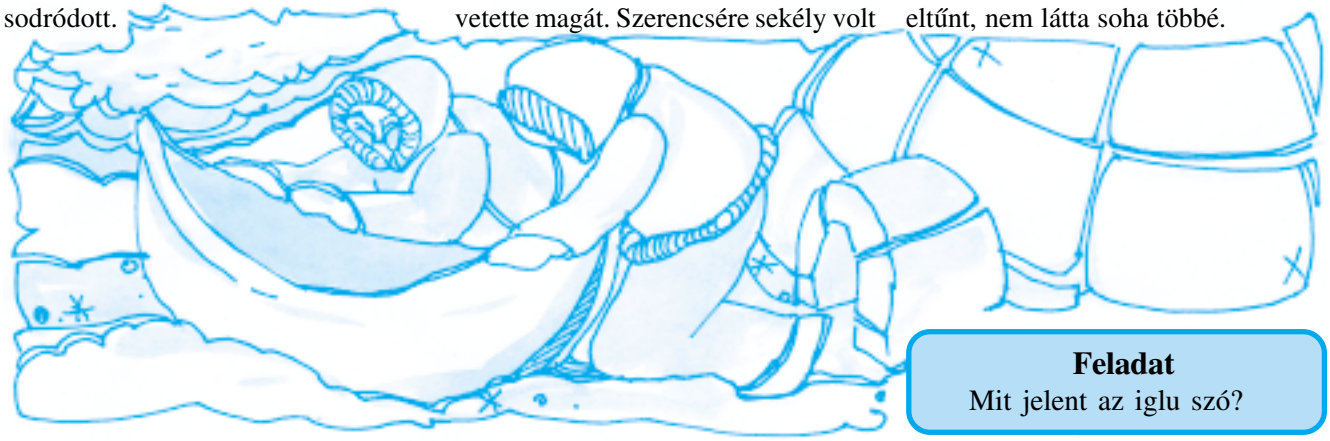

Feladat
Mit jelent az iglu szó?

Miért?

Miért vannak az utcán szemétládák?

Minden szemetet a szemétládába kell dobni, mert ha csak úgy eldobnánk, elcsúfítanánk vele az utcáinkat, tereinket. Az erdőben, a tavak, folyók partján a konzervdobozokat, üvegeket zacskóba kell tenni, s ha nincs a közelben szemétláda, a táskánkba tesszük, s magunkkal visszük a legközelebbi szemétládáig, hisz amikor tele volt a doboz, az üveg, akkor is ott hoztuk. Ugye senkinek se jutna eszébe otthon, a lakásában a szoba közepére dobni az almacsutkát? Az utca, a park is a miénk, mindnyájunké, ott sem szép látvány a szanaszét heverő szemét, az ételmaradék, a gyülekező legyek serege!

Tudod-e, hogy

a) minden, amit megeszünk és megiszunk, valamilyen hatással van a szervezetünkre?
b) a táplálék létfontosságú, mivel energiát ad a mozgáshoz?
c) étel nélkül szervezetünk nem tudná a megfelelő hőmérsékletet megtartani?
d) ahhoz, hogy egészségesek maradjunk, különböző ételekre van szükségünk?
e) a fehérjedús ételek (hús, hal, tej) építik a szervezetet?
f) a testünk számára fontos vitaminokat és ásványi anyagokat a zöldségfélékből, a gyümölcsökből és a tejből nyerjük?
g) a keményítőtartalmú anyagokból (kenyér, gabonafélék) nyerjük az energiát?
h) a vajból és olajból szervezetünk zsíradékot tartalékolhat, amit később energiaként használ fel?
i) az emberek hetekig életben tudnak maradni étel nélkül, de víz nélkül néhány nap alatt meghalnak?

Kukta Peti, Kukta Panni

Nem csak lányoknak!

Vaníliás rakott tészta

Hozzávalók: 25 dkg száraz tészta (pl. szélesmetélt), 1 mokkáskanál só

A krémhez: 1 csomag vaníliás pudingpor, 1 deci tej, 3 tojássárgája, 1 csomag vaníliás cukor, 2-3 evőkanál porcukor

A tetejére: 3 tojásfehérje

A tepsi kikenéséhez: mogyorónyi vaj, 1 evőkanál zsemlemorzsa

Eszközök: kétliteres lábas, tésztaszűrő, tűzálló tál, habverő

A tésztát enyhén sós, lobogva forró vízben kifőzzük, majd leszűrjük. Hideg vízzel leöblítjük és jól lecsöpögtetjük. Aztán a pudingport egy deci tejjel, a tojássárgájával, a vaníliás cukorral meg a porcukorral simára keverjük. A többi tejet egy lábasban felforraljuk, és a kettőt összekeverjük. 2-3 percig főzzük, hogy besűrűsödjön. Egy mély, közepesen nagy tűzálló tálat vékonyan kivajazunk és megszórjuk zsemlemorzsával. A főtt tésztát egyenletesen beleterítjük, a krémet ráöntjük és nem túl forró sütőben megsütjük (kb. 15 perc elég hozzá). Amikor látjuk, hogy a teteje pirulni kezd, a kemény habbá vert tojásfehérjét ráöntjük és néhány percre még visszatoljuk a sütőbe.

Aki szereti, szórhat a krémbe őrölt ánizst vagy reszelt szerecsendiót.

Jeles évfordulók Magyarország történetéből

Április 10.

A váci csata

1849. április 10-én az előrenyomuló honvédhadsereg a tavaszi hadjárat során Vácho z érkezett. A Klapka György vezette I. hadtest megtámadta a Vácott állomásozó 7000 fős osztrák hadosztályt. A váci csatában a honvédsereg újabb nagy győzelmet aratott, Damjanich „vörössipkásai” szuronyrohammal törtek át az ellenséges golyózáporban a Gombás patak hídján. Az osztrákok fejvesztve menekültek a városból. A csatában az osztrák parancsnok, Götz altábornagy is elesett. A honvédsereg pedig tovább folytathatta az előrenyomulást a haditerv szerint az összeomlott Komárom felmentésére és a Pestnél állomásozó osztrák főerők visszavonulási útvonalának elzárására.

A váci csatában az oroszok vesztesége körülbelül négyszázötven, a magyaroké ezer fő volt.

Vácho z köthető az 1849-es Görgei Artúr által kiadott kiáltvány is.

A magyar művelődés nagy alakjai

Liszt Ferenc

Liszt Ferenc zeneszerző és zongoraművész, a XIX. század zeneművészetének egyik vezéralakja 1811-ben született Doborján. Apja magyar, anyja osztrák volt. Először apjától, az Eszterházy-uradalom gazdatisztjétől tanult zongorázni. 9 éves korában már koncertezett Sopronban és Pozsonyban.

Négy magyar főúr hat évre ösztöndíjat biztosított a tehetséges gyerek számára, s így Bécsben folytathatta tanulmányait Czerny és Saliery tanítványaként.

1823 áprilisában első nagysikerű bécsi koncertjén Beethoven is jelen volt, s felfigyelt az ifjú művész tehetségére. Még ugyanebben az évben fellépett Pesten is, majd apjával Párizsba ment. Zeneszerzést tanult. A főúri szalonok ünnepelt csodagyermek virtuózaként Londonban, francia és svájci városokban koncertezett.

1827-től arisztokrata családoknál volt zongoratanár. Paganini hegedűjátékától ösztönözve magas fokra fejlesztette zongorajátékát.

1835-ben a genfi konzervatórium tanára lett, 1836-tól Európa-szerte híres zongoravirtuózként Párizsban, Milánóban, Pesten, Bécsben koncertezett. 1838-ban több jótékonysági hangversenyt adott a pesti árvízkárosultak javára. Áldozatkészségének számos más példáját is ismerjük: fedezte a bonni Beethoven-emlékmű felállítását, alapítványt tett a pesti Nemzeti Zenede létesítésére stb.

Európai útjai során eljutott Szentpétervárra, Moszkvába, Kijevbe is.

1848-tól Weimarban a hercegi udvar karnagya. Erre az időre esik zeneszerzői munkásságának felvirágzása, s ekkor köt életre szóló barátságot Wagnerrel. Közben hazájával sem szakadtak meg a kapcsolatai. 1856-ban az ő ünnepi miséjével szentelték fel az esztergomi székesegyházat. Pesten bemutatták *Hungária* című szimfonikus költeményét.

Mivel zeneszerzői munkásságát az egyházi zenének kívánta szentelni, 1858-ban elhagyta Weimart, és Rómába költözött.

1865-ben Pesten a Nemzeti Zenede negyedszázados jubileumi ünnepségén mutatták be a *Szent Erzsébet legendája* című művét saját vezényletével. 1867-ben koronázási miséjének bemutatója, melyet I. Ferenc József és Erzsébet királyné tiszteletére írt, ismét Pestre hozta.

1873-ban Budapesten ünnepelték meg 50 esztendős művészi jubileumát a *Krisztus-oratórium* bemutatásával.

1875-ben a budapesti Zeneakadémia elnöke lett, s részt vett a művészképzésben. Ettől kezdve idejét megosztotta Budapest, Weimar és Róma között. Egyik utazásán meghűlt, s tüdőgyulladás vetett véget életének.

A mi nyelvünk

A szó becsülete

(Részlet)

A különböző nyelvek melegéből keltek ki a különböző népek, melyeket az atyafiság és az együttes érdek alapján a közös szó szervezett nemzetekké.

Velünk is ez történt.

A magyarságot is az atyafiság és az együttes érdek alapján a sors verte egybe; hazát a bátorsággal irányított életösztön szerzett neki, de nemzetté a magyar szó teremtette.

Mint jelképes erő és hatalom, a magyar szó nekünk a legnagyobb ereklye. Kegyelet, hűség és becsület illeti őt. (…)

(…) Olyanok a szavak, mint a hírnökök: mindazt a jót vagy rosszat elbeszélik, ami ott honol abban az országban, ahonnét jöttek. Azonban megfürösszethetjük őket, ha fáradtan érkeznek; rendes ruhát adhatunk neki, ha rongyosak; s jó ételt, ha a szolgálatban elszigorodtak. S főleg üzenhetünk általuk, hadd mondják meg minden magyarnak, ahol szolgálatot hűséggel teljesítenek: becsüljetek meg minket, magyar szavakat, hogy egyértelmű és erős nemzeti lelkületet s igazságos magyar társadalmat tudjunk teremteni!

Tamási Áron

Postabontás

Szerkeszti: Kovács Erika

Pályázatunkra érkezett

Otthon, Dercenben

Én azt szeretem, mikor hazafelé menet a letérőnél látom a falunkat, mögötte nem túl nagy, szőlővel felfuttatott hegyünket. Rajta a kriptánkhoz fölemelt hófehér kereszt. Akkor a legszebb, amikor a vörös nap megfesti élettel.

Amint letérünk a főútról, nem hagyhatjuk figyelmen kívül a mellettünk futó délceg Kárpátokat. Alattuk zöld mező, és ha valaki nagyon figyelmes, néha egy-egy osonó rókát vagy egy vadnyulat is észrevehet a szélfújta búzakalászok között.

Minap egy nyulat pillantottam meg. Boldogan ugrándozott, nem is sejtette, mi fog történni. A levegőből lecsapott rá egy meseszép sas, egy tökéletes példány. Tőle szebbet még nem láttam.

Amint megyünk, a falu útján takaros házak követnek. Hol magas, hol alacsony. A kultúrház kertje a falu közepén található. Több száz rózsa díszíti, piros és fehér egyaránt.

A templomunk körül meseszép lucfenyők állnak.

Iskolánk két épületből áll, egy az alsóbb osztályosoknak, egy a felsősöknek. Az óvoda rengeteg játékkal van felszerelve, a gyerekek nem fogynak ki az örömből.

Éjszakánként, ha kimegyek a teraszra, ha szerencsém van, láthatom a teliholdat a kereszt mellett.

Olyan ez, mint egy édes álom, amiből senki nem szeretne felébredni. Maga a mennyország!

Hajnali Hajnalka, *Beregszászi Magyar Gimnázium, 2.a*

A tavasz

Ó, mily gyönyörű a tavasz!
Szóban el sem tudom mondani.
Rügyező fák, nyíló virágok,
csicsergő madarak hangja…

Bárcsak, tavasz, tudnám
a titkod!
Bárcsak hallanám
a hangodat!

Ó, tavasz, mindig szebb
és szebb vagy!
Te ébreszted fel a földet,
te hívod vissza a madarakat.

Orosz Dorina, *6. oszt. Bótrágy*

Ki ír nekem?

Levelezni szeretnének

Tóth Alexandra (Beregszászi járás, 90212 Bátyú, Simon Menyhért u. 21.) 11 éves, kedvenc tantárgya a magyar irodalom, a torna és az informatika. Hobbija a görkorcsolyázás és a kerékpározás.

A 2010/1. szám rejtvényeinek megfejtése

17. oldal

Gondolatim minden reggel, / Mint a fürge méh, / Repkedtek a friss meleggel / rózsáim felé. (Csokonai Vitéz Mihály)

22. oldal

Az osztjákok másik neve: hantik (chantik)

23. oldal

A jak a szarvasmarhafélékhez tartozik.

29. oldal

Szülinapi számtan: 9 fiú és 6 lány

A teve neve: Lenke

Szeletelő:

5. képszelet

Számító egér:

74

Főváros:

Ankara, Törökország

A sorsolás *Molnár Henriettának, Toldi Cintiának* (Rafajnaújfalu) kedvezett, akik könyvjutalmat kapnak.

Cica-egér barátság

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy Cili cica és egy Cini egér. Jó barátok voltak. Egyszer elindultak világot látni. Mentek, mendegéltek, míg találtak egy nagy-nagy ládát. A ládában deszkákat, szerszámokat és egy kis eledelt találtak.

– Sajt! – kiáltotta Cini.

– Tej! – kiáltotta Cili.

– Sok van belőle! – kiáltották az állatkák.

Építettek egy kis házikót és hoztak az eledelből egy kicsit a házba. De a többit hova rakják? Megegyeztek, hogy a házikó padlására teszik.

Ahogy telt-múlt az idő, elfogyott az eledel, amit a házba hoztak. Az egérke nagyon éhes volt. Azt mondta a cicának, hogy a rokonai keresztelőbe hívták. Ehelyett az egér a padlásra ment és felfalta a sajtot, csak egy kis darabot hagyott belőle.

– Hogy hívják a gyereket? – kérdezte a cica.

– Egyke – felelte az egér.

Eltelt pár nap. A cica is éhes lett. Azt mondta az egérnek, hogy az üzletbe megy.

– Menjél – mondta az egérke.

A macska is a padlásra ment és a tejet kezdte inni. „Hol marad ilyen sokáig Cili?” – gondolta az egér.

Utánajárt a dolognak, de mivel éhes lett, gondolta, megeszi még, ami a sajtból maradt a padláson. Felszaladt a padlásra. Cili cicát észre sem vette, rögtön a sajthoz ment. Cili cica meglátta és felkiáltott: „Egyke?!” Most már Cini is észrevette. „Hát üzletbe mentél?!” – kiáltotta.

– Nem barátkozom veled! – mondták mindketten.

Lementek a padlásról, és ki jobbra, ki balra ment. Azóta nem barát a macska és az egér.

Rohály Karolina, *3.osztály, Ungvár*

Emberismeret V.

Környezetátalakítás, eszközhasználat és munkavégzés

Amint az ember letelepedett, nagymértékű környezetátalakításba kezdett. Ez ugyan nem példa nélküli, de mértéke és a tudatossága megkülönbözteti az összes többi élőlénytől. Az ember sokkal módszeresebben alakítja a környezetét, és sokkal inkább szeret uralkodni fölötte, kezében tartani a dolgokat, mint bármely más teremtmény e földtekén.

Az ember azon kevesek egyike, aki saját maga által kialakított környezetben él. Ez vonatkozik azokra is, akik viszonylag elszigetelten laknak. Gondoljunk Robinsonra, aki sok-sok magányos év során alaposan átformálta szigetét! Ahogy egyre inkább biztosítottá vált megélhetésünk, egyre többen laktunk viszonylag kis területen. A letelepedés viszonylag újabb jelenség, elsősorban a növénytermesztéssel és állattartással függ össze, de lakhelyet, kunyhót már 1 900 000 évvel ezelőtt is építettek őseink. 7500 évvel ezelőtt már ezer kunyhóból álló városok is voltak.

Az emberi civilizáció történetében jól nyomon követhető az a tendencia, hogy **egyre többen élünk egymás szoros közelségében**, nagyobb településeket alkotva, amelyek ráadásul egyre zsúfoltabbak. Napjainkban számos tízmilliós vagy még annál is nagyobb várost ismerünk. Azt a sok-sok embert, akikkel városi létünk során találkozhatunk, már nem tudjuk megjegyezni, nem lehetünk velük személyes kapcsolatban. A történelem előtti közösségek kis törzseket alkottak, amelyben mindenki mindenkivel személyes kapcsolatban állt, folyamatosan támogatták, segítették egymást. A metropoliszokban (többmilliós nagyvárosokban) ez lehetetlen. A nagy létszám miatt káros tendenciák is megjelennek a városokban, ilyenek az elidegenedés, a közönyösség, a bűnözés, a rongálás, az idegesség, az ingerlékenység, ami a viselkedést és a lelkiállapotot illeti, de másfelől ott a rengeteg hulladék, szennyezés, közlekedési probléma.

Emiatt a környezetátalakítás jóval nagyobb odafigyelést igényelne. A helyi problémák napjainkban nagyrészt megoldhatóak (lennének) – mint pl. megfelelő hulladékégetők létesítése –, de vannak olyanok, amelyek nemzetközi összefogást igényelnének – mint pl. az ózonréteget károsító anyagok világméretű kiiktatása a felhasználásból. Valószínűleg túlontúl úgy éreztük, hogy miénk a világ, vagyis szabadon használhatjuk annak erőforrásait. Most azonban szembe kell néznünk azzal a ténnyel, hogy a régi környezetszennyező módon nem bővíthetjük tovább a termelésünket, vigyáznunk kell a természetre.

Az eszközök használata nem kizárólag az ember sajátja, de ránk a legjellemzőbb. Míg az állatok, az adott környezethez testileg gyors lábakkal vagy éles érzékszervekkel idomulnak, vagy félelmetes fogakat fejlesztenek, addig nekünk az agyunk teljesítménye és kezünk finomsága biztosít lehetőséget a túlélésre, sőt jóval többre is.

A kezünk és érzékszerveink meghosszabbítására (eszközhasználat) az ősidőkben azért volt szükségünk, mert másként nem tudtuk volna megvédeni magunkat a ragadozóktól. Amint képesek voltunk felragadni a husángot vagy elhajítani a követ, ráadásul elég jól célozva, már nem is számítottunk annyira gyámoltalanoknak. Fordulópontot jelentett az embernél az eszköz megtartása, majd annak megőrzése a későbbi tevékenységekhez.

Képesek vagyunk tehát **az érzékszerveink meghosszabbítására is**, ami által többet tudunk a világról, többet foghatunk fel belőle, mint az állatok. Nem halljuk ugyan az ultrahangokat (azokat, amelyek nagyon magas rezgésszámúak), mint mondjuk a delfinek, de műszereinkkel akár sokkal magasabb rezgésszámokat is felfoghatunk. A szemünkkel nem látunk olyan élesen, mint a ragadozó madarak, de távcsöveinkkel az univerzum legtávolabbi zugaiba, mikroszkópjainkkal az anyag legapróbb finomságaiba is bepillanthatunk.

A **tűzzel** egyetlen élőlény sem tud bánni, csak az ember. A tűz mindig megvédte a ragadozóktól, központi helyet biztosított a társas együttléthez, fényt biztosított naplemente után, melegedni lehetett általa, és sütni-főzni a segítségével. Nagyjából ma is ugyanezekre alkalmazzuk. Tűzfegyverekkel megvédhetjük magunkkal ellenségeinktől (vagy éppen rájuk támadhatunk), fűtésünkhöz többnyire ma is tüzet használunk. Az áram – ami a világításunkat, háztartási gépeinket stb. működteti – gyakran valamilyen hőerőműben termelődött valamely tüzelőanyag elégetésével.

Az ember szükségleteinek kielégítésére egyre több céltudatos tevékenységet, azaz **munkát végzett**, amelybe bevonta az állatokat is. Pl. az igavonókat az emberek kényszerítik, nem jószántukból húzzák az ekét vagy a szekereket.

A munka olyan tevékenység, amely valamely cél elérésére irányul, előre elhatározott, vagyis megtervezett, és valamely terméket hoz létre.

Mindig valamilyen haszna van vagy az egyén, vagy a közösség számára. A munka lehet anyagi és nem anyagi jellegű (szellemi), és leggyakrabban valamilyen ellenszolgáltatás vagy elismerés jár érte. Ez szintén lehet anyagi, de szellemi vagy erkölcsi is. Legtöbbször többen dolgozunk együtt – ez a munkamegosztás –, vagy ha egyedül tevékenykedünk, akkor is valamilyen szervezet keretén belül tesszük azt. Ez szintén csak az emberre jellemző tevékenységi forma.

A munka tehát az emberi fennmaradás és egyben környezetátalakítás záloga, de emellett személyes szükségünk is van arra, hogy dolgozzunk. Nemcsak a munkahelyi közösség miatt dolgozunk, hanem azért is, hogy fontosnak érezzük magunkat, kötődjünk valamilyen szervezethez, kollektívához. Emellett próbára tehetjük erőnket, ügyességünket, találékonyságunkat, gondolkodásunkat, tudásunkat, de társas viszonyulásainkat is. Vannak olyan tulajdonságaink, képességeink, amelyek csak a munkavégzés során jutnak kifejezésre. Ilyenek pl. a siker, a kudarc, a teljesítmény öröme, a precizitás stb. érzése. Ha le kell mondanunk a munkáról, mert pl. munkanélkülivé válunk, tartós lelki, majd testi betegségünk lehet, korábban megöregszünk, kínzó hiányérzetünk támad stb.

Sorozatunkat Lóránfi Csaba, Semperger Piroska, Zeck Lenke Emberismeret *című könyve alapján közöljük.*

Pöccintgetős

A játék résztvevőinek száma 2 és 6 közötti, kellékei pedig egy gyufásdoboz és egy asztal(féleség).

A feladat: a gyufásdobozt úgy pöccintgetni, hogy minél több pontot érjünk el. Előzőleg az asztalra kell tenni a dobozt, mégpedig úgy, hogy fele lelógjon.

A pontozás a következőképpen történik, annak függvényében, hogy a pöccintés következtében hogyan kerül a doboz az asztal lapjára:

sima oldal = 0 pont
címkés oldal = 2 pont
bármelyik foszforos oldal = 10 pont
kitolós, legkeskenyebb oldal = 25 pont

A játék menete: a játékosok egymás után pöckölnek egyet-egyet. Felírjuk a pöckölés(ek) pontértékét.

A játék (vagy egyik fordulója) akkor ér véget, amikor valamelyik játékos (a győztes) eléri a 100 pontot. Persze, ha ez – mondjuk a hetedik pöckölés után következik be – megvárjuk, hogy mindenki pöckölhessen hetedszer, s ha többen érik el a százat, az nyer, aki afölött több pontot ér el. Természetesen döntetlen is lehetséges.

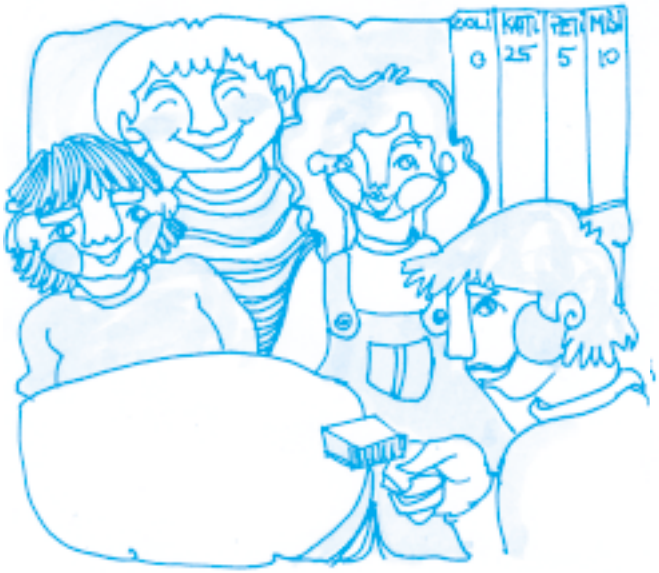

A király alszik

Választunk egy királyt a játékosok közül, a többiek lesznek az alattvalók. Nekik utánozniuk kell mindazt, amit a király csinál, miközben hangosan mondják, hogy épp mi történik: „A király lehunyja szemét, a király ásít, a király horkol, a király megvakarja a fejét” és így tovább. Időről időre újabb királyt választunk, míg meg nem unjuk a játékot.

Mit csirkálsz?

A *csirkál* ige persze nem létezik: Lázár Ervin találta ki egyik meséjében.

A játékban ezzel helyettesítünk egy bizonyos igét, a feladat pedig ennek az igének a kitalálása. Elkezdünk mesélni egy történetet, amelyben például az *eszik* ige különböző alakjai helyett a *csirkál* szerepel, ilyesformán:

Tegnap palacsintát csirkáltunk vacsorára. Maradt kettő, ezeket reggel csirkáltuk meg. Persze zöldséget is kell csirkálni…

A kitaláló kérdéseket is tehet fel (Pl.: A lábunkkal „csirkálunk?”), hogy közelebb jusson a megoldáshoz.

Ha kitalálta, szerepcsere következik.

Nyári szórakozás

1. Téli csapadék
2. Nem az
3. Libabeszéd
4. A végén nyű!
5. Tehén mondja
6. Pénzbeli érték
7. Téli sport
8. A közepén szól!
9. Cipész szerszáma
10. Ételízesítő

1.	*
2.	*
3.	*
4.	*
5.	*
6.	*
7.	*
8.	*
9.	*
10.	*

Szó-ta-gol-va

A szócikkben lévő szótagokat rakd helyes sorrendbe! Egy közmondást kapsz eredményül.

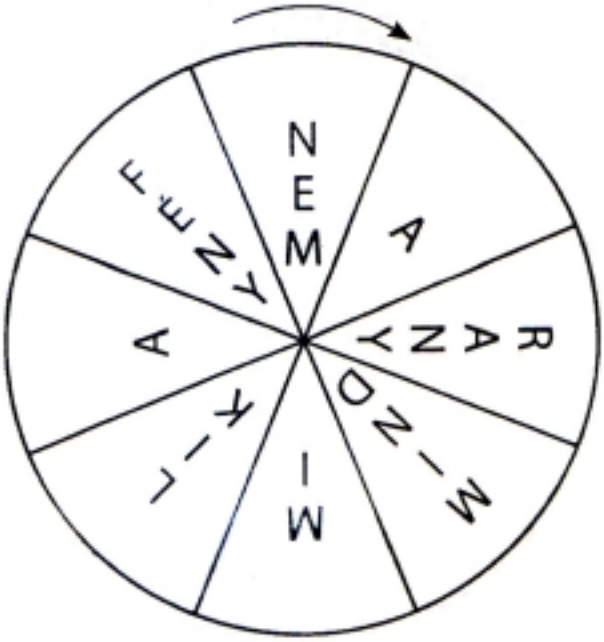

„Szeles” szólások

Fejezd ki *széllel* kapcsolatos szólással:
sovány; hogy kerülsz ide; udvarol; sorsára engedi; ismeri a rejtett szándékot

Körszámtan

A számok egy bizonyos logika szerint követik egymást. Ha erre rájössz, már be is írhatod a keresett számot az üres körcikkbe.

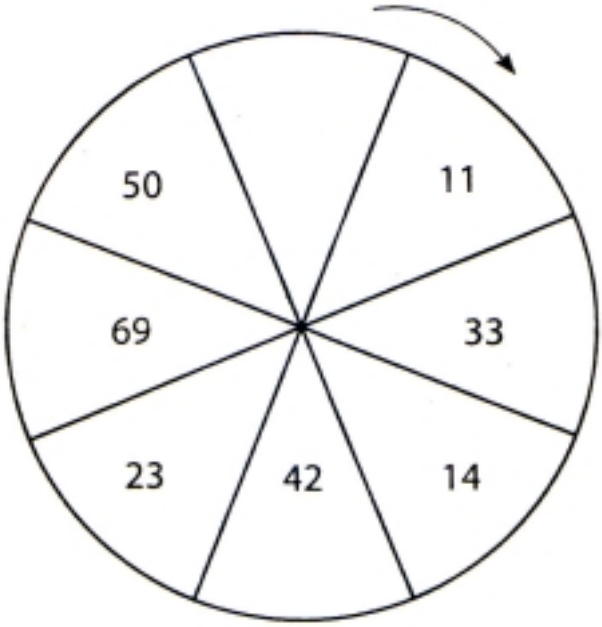

Megasztár

Írjátok be a vízszintes sorokba a meghatározásoknak megfelelő szavakat. A két jelzett oszlopban a kishegyesi megasztár neve lesz a megfejtés.

1. Zamat, 2. Keres, 3. Textil anyag szélét bevarró, 4. A mondás szerint három napig tart, 5. Oktat

1	*		*	
2	*		*	
3	*		*	
4	*		*	
5	*		*	

Beküldési határidő: 2010. április 25.

Húsvéti nyuszi hajtogatása

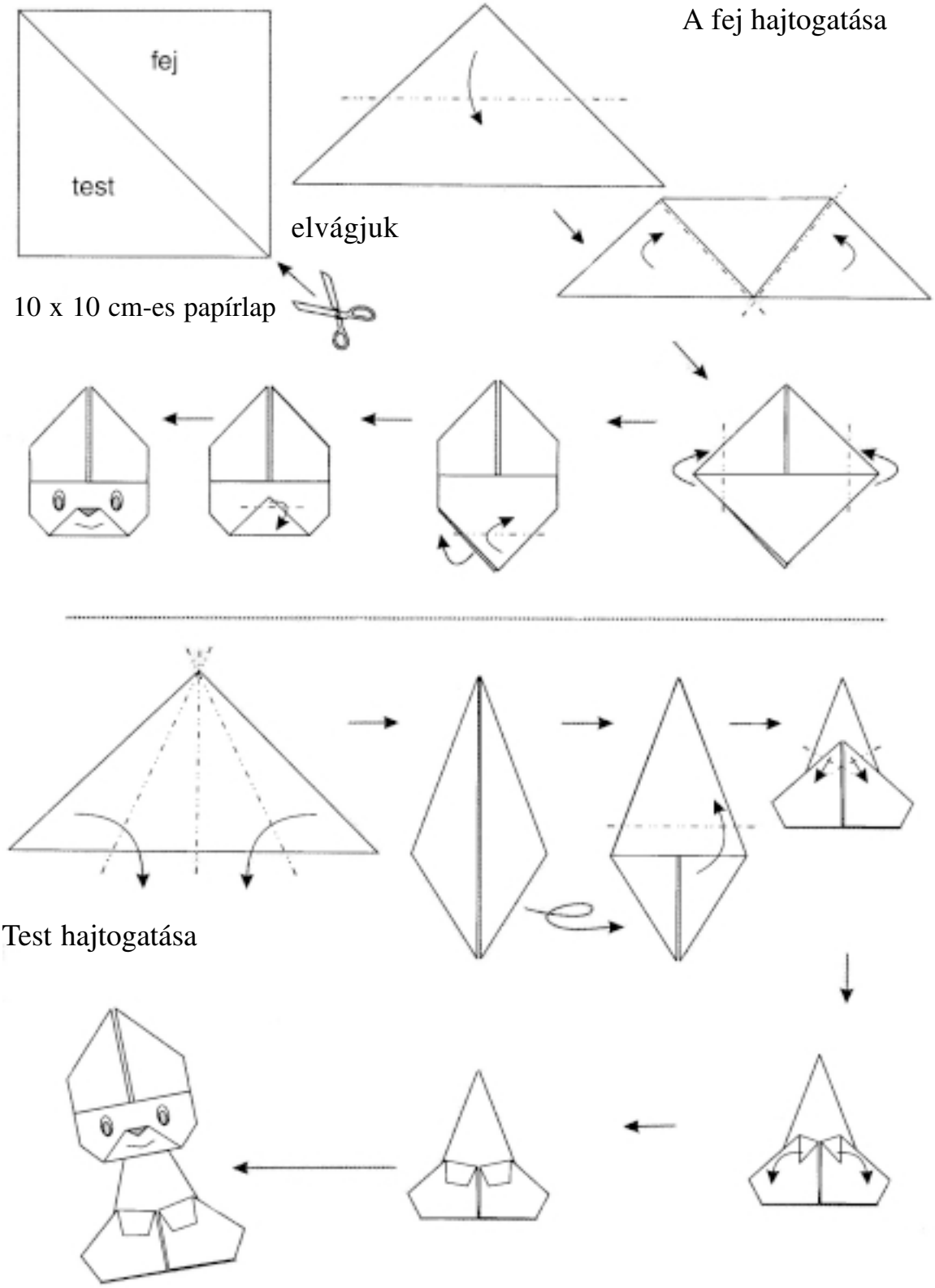

Vasvári István

Tavasz

Szél, szél, szél,
tág tavaszi szél,
kertek alján barna dongó
vígan döngicsél.

Ág, ág, ág,
rügyet bontó ág,
fürödnek az ezüsttükrű
tóban a kacsák.

Ég, ég, ég,
az ég tiszta kék,
totyognak a kotlós mellett
pihés kiscsibék.

Zöld, zöld, zöld,
minden csupa zöld,
vidám daltól, friss kacajtól
tündöklik a föld.

Szalai Borbála

Közeleg a húsvét

Nagy a sürgés-forgás
nyusziék házában:
hímeseket pingál
nyúlanyó javában.

Nyuszi Gyuszi nézi,
s azt csodálja éppen,
hogy jár az iróka
nyúlanyó kezében.

Közeleg a húsvét,
itt lesz nemsokára,
gyűl a hímes tojás
nagy fonott kosárba…

S ha a kosár megtelt,
az lesz Gyuszi dolga,
hogy a festett tojást
mind fészkekbe hordja.

Török Zsófia

Nyuszigond

Három nyuszi tojást pingál,
egyik kéket piros pöttyel,
másik sárgát fehér körrel…
A harmadik sírdogál:
több festéket nem talál.

Kettő nyuszi nevet rajta:
– A tojással mit is kezdesz?
Valamennyi színtelen lesz!
Rántottának sütheted,
nem kapsz tőlünk színeket!

Ám parancsot ád az erdő:
– Piros bogyót fakassz, cserje!
Ezüst port hints, lenge lepke,
sárga lisztet, virág kelyhe,
kék könnyet sírj, patak cseppje!

Fest már nyuszink, s egy veréb
megdicséri: – Jaj, de szép!

Locsolóvers

Rózsa, rózsa, szép virágszál,
szálló szélben hajladozzál,
napsütésben nyiladozzál,
meglocsollak, illatozzál.

(népköltés)

Fánkszámoló

tovább a négyfalusi tojásmintákat úgy, hogy minden sorban a második és a harmadik is olyan legyen, mint az első.

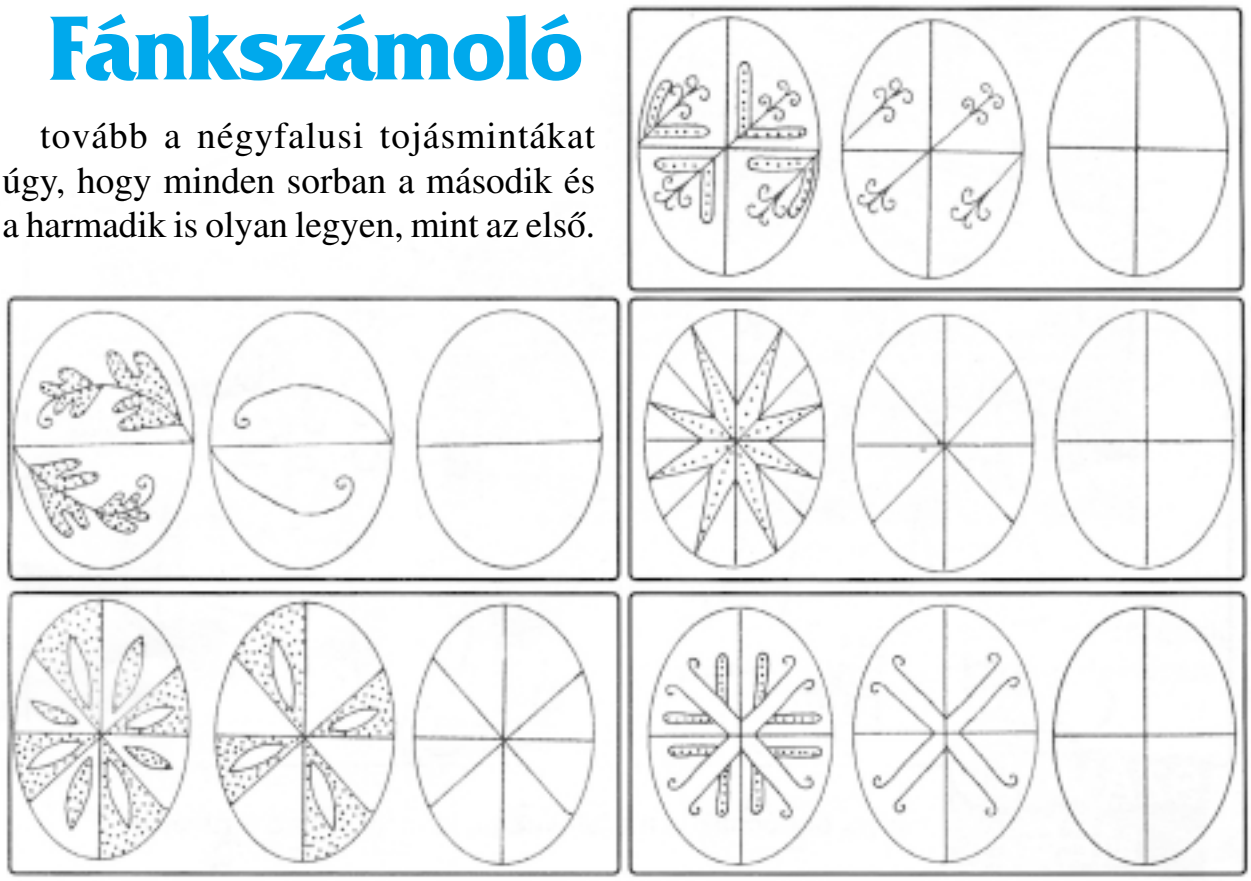

Tojásból nyuszit!

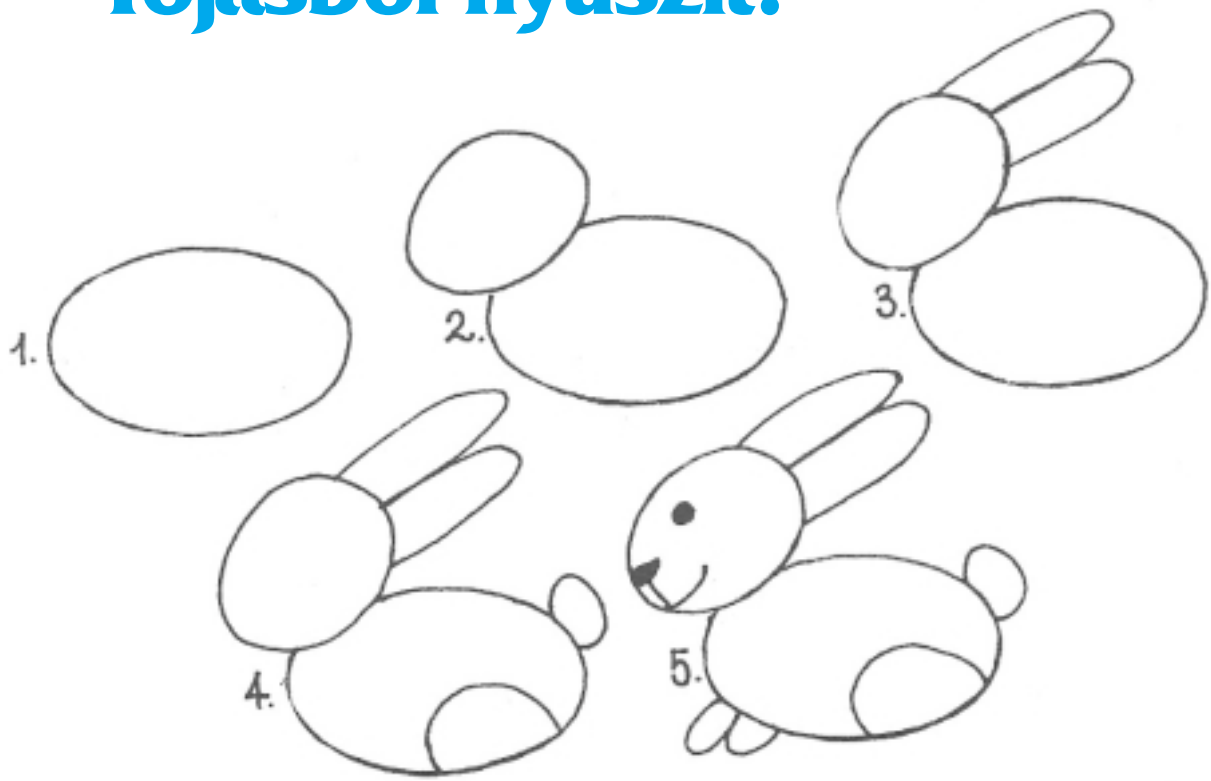

Keresd meg

az egyforma tojásokat, és színezd ki mindkét rajzot

SZÁMOLD MEG, melyik bohócnak van több virága, labdája, gomb a ruháján?

Bús Ilona

Húsvéti tojás

Valamikor nagyon régen, egymás tőszomszédságában lakott egy nagyon szegény és egy nagyon gazdag asszony. Húsvét előtt a nagyon gazdag konyhájában sült a rétes, kelt a fánk. A sok jó illat csak úgy áradt a szegény udvarába; ott játszottak a gyerekei. Egyszerre csak a legidősebb, a hatéves Rozika így szólt:

– Édesanyám! Minálunk miért nem sül valami a kemencében?

– Nincsen tojásom, amivel kalácsot vagy fánkot süthetnék.

– Kérek én a szomszédban, van ott annyi kacsa, liba, tyúk, hogy ellepik az udvart, tojnak azok eleget. – mondta a kislány.

– Vigyázz, még rád uszítják a kutyát, és megharap…! – intette az anyja, de Rozika nem ijedt meg a harapós kutyától, és kiskosarával átment a szomszédba. Alig lépett az udvarba, már messziről rákiáltott a gazdag asszony:

– Mit akarsz itt?

Rozika illedelmesen köszönt, és így szólt:

– Csak pár tojást szeretnék kérni, hogy édesanyám kalácsot süthessen az ünnepre.

– Too-já-ááá-st!? – húzta a szót a gazdag. – Drága kukoricán, árpán neveltem a tyúkjaimat, nem osztogatom én a tojást senkinek se, magamnak kell mind! Menj a rétre, kérj a madaraktól, azok talán adnak…! – szólt, és becsapta a gyerek orra előtt az ajtót.

Rozika egy percig szótlanul állt, majd hirtelen felvidulva a rétre futott.

Virágillat, madárcsicsergés fogadta a kislányt. A nap melegen simogatta arcocskáját, színes pillangók röppentek elé, a tavaszi szellő, a futó felhő, valamennyien mintha csak kérdezték volna: „Mit kívánsz, Rozika?”

A kislány megérezte a szíves fogadtatást, és lelkendezve mondta:

– Kedves madárkák, ünnepre készülődünk, sok testvérem van, de egy csepp kalácsot sem tud sütni édesanyám, mert egyetlen tojásunk sincsen. Kértem a gazdag szomszédasszonytól, de az nem adott, hozzátok jöttem hát. Kérlek szépen benneteket, adjatok nekünk pár tojást.

Kosárkáját egy bokor alá tette.

– Holnap érte jövök, jó? – kérdezte kedvesen, és hazaszaladt.

A madarak összedugták a fejüket.

– Csip-csipcsip-csirip – csipogta egy pacsirta – hallottátok, mit kért a kislány?

– Csip-csip-csip, hallottuk, és adunk, adunk…

Egyszerre nagy sürgés-forgás keletkezett a réten, a madárkák szárnya libbent-lobbant, a kosárkára telepedtek, és potty!... egy-egy tojást ejtettek bele.

A nap kacagott örömében, amikor ezt látta, és fényes sugarával megfestett egy kis tojást. Most már volt a kosárban egy aranytojás is. Ekkor ért oda nyuszika.

– Mak-mak-mak, mi van itt?

– Nézz csak a kosárba, te kis csacska – figyelmeztette egy kék harangvirág.

A nyuszi elámult:

– Ó, de sok szép tojás! Fessük színesre őket! Gyertek! – szólt a virágoknak, és már jött is a sárga kankalin, a lila kökörcsin meg a tűzpiros pipacs.

Alkonyatkor a kis kosár sok-sok színes tojással volt tele. Meglátta ezt a hold.

– No, most hadd fessek egyet én is ezüstre! – és fényét egy kis tojásra festette.

Rozika reggel kiszaladt a rétre. Ó, milyen boldogan nevetett, amikor a sok színes tojást meglátta a kosárban és mellette őrzőként egy tapsifüles nyuszikát! Csodálkozva nézett rá:

– Talán te festetted?

– Mak-mak-mak, igen, de a tojásokat ők adták – és a röpködő madarakra mutatott.

– Tudom, tudom! – nevetett Rozika, és köszönetet mondott a madaraknak, a rét virágainak és a napnak. Hazaszaladt a sok színes tojással, de mivel akadt köztük néhány fehér is, édesanyja kalácsot sütött belőlük. Nagy lett a kalács, és a sok gyerek úgy jóllakott vele, mint a duda…

Azóta minden esztendőben tavasszal nagy sürgés-forgás van a réten: a sok nyuszi festi a tojásokat. Úgy, ahogy elmondtam, ebben a mesében.

Játék a színekkel

Tündérujjak

Hozzávalók: *rajzlap, festék, ecset*

1. Hajts félbe egy rajzlapot!

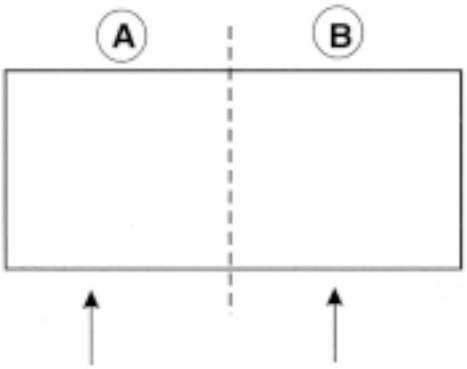

Meleg színek:
- piros
- narancs
- sárga

Hideg színek:
- zöld
- kék
- ibolya

és ezek árnyalatai.
Fehérrel világosíthatod, feketével sötétítheted a főbb színeket!

Az (A) oldalra meleg időben fess egy napsütéses tájat, s egy fát!
Milyen színeket használsz?

A (B) oldalra ugyanezt a képet fesd meg esős, beborult időben!
Itt milyen színeket választasz?

Saját megfigyelésed alapján dolgozz!
Az (A) képet meleg időben, a (B) -t esős időben készítsd el!
Mindkét képre ugyanazt a fát rajzold!
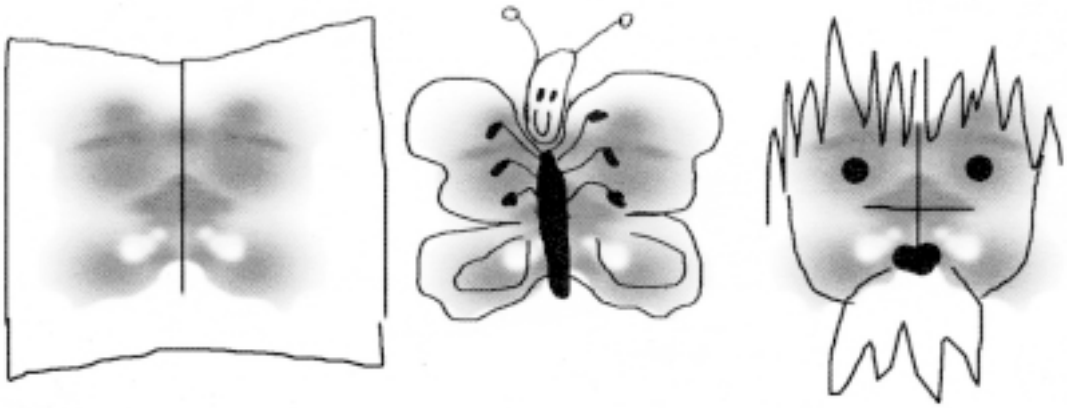
2. Hajts félbe egy rajzlapot, majd nyisd szét! Mindkét oldalára tegyél fel különböző színű festék- (tempera) foltokat! Ezután hajtsd össze, jól simítsd le, majd ismét nyisd szét a lapot! Gyönyörű színeket kapsz! Ki is egészítheted! Ha kivágod, lehet belőle pillangó, vagy bármi, amit kitalálsz!